

Ligt ter raadpleging en lezing op de leestafels der Oost- en West-Indische Mailbooten en der voornaamste Sociëteiten, Hotels, Cafés en Leesinrichtingen, zoowel hier te lande als in Oost- en West-Indië.

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang”.

Beplicht door Kolonel E. V. L. van Zuylen, 21 Maart 1900.

KANTOREN:

HOOFDBESTUUR . . . . . HEULSTRAAT 17, DEN HAAG.
 VERLICHTINGDIENST . . . . . TELEF. 4519. POSTGIRO 14574

ADMINISTRATIE VAN HET „KOLONIAAL WEEKBLAD”
 HEULSTRAAT 17, DEN HAAG. TEL. 4519. POSTGIRO 14574

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie”, en gezonden aan de Presidente: HEERENGRACHT 7, DEN HAAG.

Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich in Nederland tot den Administr.: HEULSTRAAT 17, Tel. 4519. Postgiro 14574; in Nederlandsch-Indië tot den Hoofdvertegenwoordiger te SOLO. Voor Advertentiën tot de DRUKKERIJ TEN HAGEN, NOBELSTRAAT 20, Tel. Interc. 474 en 475. Postgiro No. 17260, beiden DEN HAAG.

N.V. NEDERLANDSCHE IJZERHANDEL Afd. ENTHOVEN
 IJzerhandel, Gereedschappen, Complete Keuken- en Badkamer-inrichtingen, enz.
 VLAMINGSTRAAT 18 - DEN HAAG - TELEFOON 791

Speciale Export-afdeeling voor Uitrustingen naar Oost- en West-Indië

Hofleverancier van H.M. de Koningin.

HEEREN EN KINDER KLEEDING

PEEK & CLOPPENBURG

KLEEDING NAAR MAAT

INHOUD: Een Vraaggesprek. — Lord Reay. † — Feuilleton. — Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften. Uit de Eur. Pers. — Ingezonden. — Uit de Ind. Pers. Uit de Chin. Pers. Lit-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Van Vreemde Koloniën en Verre Landen. — Mededeelingen. — Mutaties van 27 Juli tot 3 Augustus 1921.

Een Vraaggesprek.

Wordt lid van Oost en West. Waarom? Omdat ge 't nog niet zijt. Is dat een motief om het te worden? Ongetwijfeld. Wat heb ik aan dat lidmaatschap? Dat hangt af van wat ge verlangt. Krijg ik er wat voor, behalve het Koloniaal Weekblad? Dat zou op zichzelf al voldoende zijn, waar de minimum-contributie slechts op f 5 's jaars gesteld

is; bovendien zijn aan het lidmaatschap voorrechten verbonden. Voorrechten. Maar levert het ook voordeelen op? Dat is een kwestie van waardeering; directe voordeelen niet. Wat zou me dan verder kunnen bewegen lid te worden? Dit: dat ge de voldoening zoudt hebben mede te

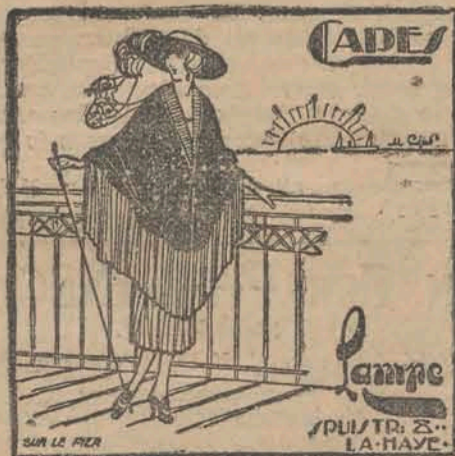
DEN LEDEN wordt beledigd doch dringend verzocht, bij adresverandering, hiervan ten spoedigste mededeeling te doen: in Nederland aan den Heer Administrateur der Vereeniging, Heulstraat 17, Den Haag; in Indië aan den Hoofdvertegenwoordiger, den Heer A. J. GOOSZEN, Landrechter te Solo (Java).

werken tot de bevordering van het koloniaal belang, dat een algemeen Nederlandsch belang, dus ook het uwe is. Doel en streven der Vereeniging is de voortdurende versterking van den band tusschen Nederland en de Koloniën en zijn dus van een groote geestelijke waarde. Prachtig! maar daaraan heb ik niet genoeg. Krijg ik niets meer?

Aangeboden

bij de Dames VAN DER CHIJS, Den Haag Theresiastraat 59, een groot gedeelte van haar gemeubil. Heerenhuis voor 4 pers, zonder pension en bediening, voor de prijs van f 400.- per maand voor 1 jaar of langer

JULIEN & RICHARDSON BENNERNAGEL
 AMSTERDAM
 Reguliersbreestraat 31-33 - Tel. N. 2943
 .. Algemeen Assurantiekantoor ..
 AGENTEN GEVRAAGD.

P. M. Broekmans - Koningsplein 16-18-20 ^{hoek} Heerengracht - Amsterdam

Ladies' and Gentlemen's Tailor

Grootste en bekendste Nuis van eerste klas Dames- en Heerenkleeding

Speciaal ingericht voor repatrieerenden

Kleeding naar Maat in één dag gereed

NATUUR WOLLEN ONDERGOEDEREN
VAN
Jansens & Tilanus
FRIEZENVEEN

Verkrijgbaar in alle qualiteiten en maten bij
ISERIEF & Co. Magazijn „de Prijslijst“
DEN HAAG.
Veenestr. 16-18. Valeriusstr. 29.
Prijscourant op aanvraag gratis.

Handend School en COPIEERINRICHTING
Terwenakker 11a - Tel. 3117 - Rotterdam
(Ruys' Handelsvereniging) beveelt zich
beleefd aan als oudste inrichting op
dit gebied voor de levering van correct
schrijf- en copieerwerk.
Strengste discretie verzekerd.

Huwelijks-Uitzetten
Uitrustingen voor Indië
Luiermanden

Door onze veeljarige practijk kunnen wij
U het beste leveren, in de meest kostbare,
maar ook in de eenvoudigste uitvoering.
Bij elke hoeveelheid leveren wij ook:
Lingerie - Bedlinnens - Tafelgoederen
Huishoud- en Stukgoederen
Zichtzendingen, ook voor de Tropen, op
iedere aanvraag franco.

**Specialiteit: Tafel-, Bed-
en Huishoudlinnens**
voor Hotels, Restaurants, enz.
Monsters op aanvraag

Firma A. NIJLAND
FABRIEK VAN WITTE GOEDEREN
ALMELO (Twenthe)

MAGAZIJN VAN

Heerenhoeden en Pelterijen,

EDUARD PELGER,

Prinsestraat 35 - Den Haag,
Telefoon No. 3902.

Terwijl Gij rust, werken Uw
advertenties voor U

„You cannot eat the cake and have it”, zegt een Engelsch spreekwoord.
En 't gaat niet om hebben of krijgen, maar om behouden en vooruitbrengen. Stoffelijke en geestelijke waarden beide vertegenwoordigen een bezit, maar alleen de laatste zijn blijvend.

Lord Reay. †

Aan een hoofdartikel van den Londenschen correspondent van „Het Vaderland”, gewijd aan dezen edelman van Nederlandsch bloed, die zich ook op koloniaal gebied zoo zeer heeft onderscheiden, ontleenen wij het volgende:

Het overlijden van Lord Reay heeft rouw gebracht over de geheele Nederlandsche kolonie te Londen, waarvan hij de nestor en het meest geachte en geliefde medelid was. Hij was lid van het Hoogerhuis, oud-Gouverneur van Bombay, Ridder van de oude orde van den Distel (de hoogste Schotsche orde, zooals die van den Kouseband de hoogste Engelsche is), Ridder Groot-commandeur van het Indische Empire. Hij was zijn Hollandsche afkomst nooit vergeten en voelde voor Nederland evenveel, zoo niet meer dan voor Groot-Brittannië, waar hij, toen de Schotsche tak der familie in 1877 uitstierf, op zijn acht en dertigste jaar als elfde Baron van dit oud geslacht tot hoofd van de Clan Mackay werd uitgeroepen. In 1892 werd hij bovendien benoemd tot Lord-Leutenant van het graafschap Roxburghshire.

Door zijn groote gaven trok de jonge Baron Mackay van Ophemert, om hem zijn Nederlandschen titel te geven, in het Hoogerhuis dadelijk de aandacht. Reeds in 1884 werd de in Edinburg geëduceerde Doctor in de rechtswetenschap benoemd tot Rector van de St. Andrews Universiteit te Edinburg en het volgende jaar benoemde de Britsche Regering hem tot Gouverneur van Bombay, waar hij in de vijf jaar van zijn verblijf alle gelegenheid had zijn groote staatsmansgaven te ontplooien. In 1894 werd hij in het kabinet-Rosebery tot minister voor Indië benoemd. In het volgend jaar echter, bij de kabinetscrisis, ontstond door het bij verrassing aannemen van den door den heer Brodrick (den lateren Viscount Midleton) voorgestelde motie van wantrouwen in den minister van oorlog, trad hij met het geheele liberale kabinet-Rosebery af en kwam 't conservatieve ministerie van Lord Salisbury aan de regeering, dat zulk 'n funeste rol gespeeld heeft in de Jameson Raid en den lateren Boeren-oorlog.

In het aartseconservatieve Hoogerhuis was Lord

Feuilleton.

Een getrouw en waarachtig verhaal.*)

In de „Ned.-Ind. Verlofs-officier” troffen wij het onderstaande vermakelijk geschreven artikel aan, dat vooral aan hen, die, even als wij, wel eens genoten van onze reisbeschrijvingen, zeker eenige genoegelijke oogenblikken zal kunnen verschaffen door de verdienstelijke wijze, waarop het in den toon is gehouden:

Getrouw en waarachtig verhaal

van hetgeen mij, Jan Huigen Spaantjebij, reserve-luitenant der infanterie van het Nederlandsch-Indische leger, overkomen is, gedurende den tijd van mijn opkomst onder de wapenen, zoo in kampement en bivak, als bij de tochten en oefeningen, welke ik heb medegemaakt. Ter opheldering en inleiding voorafgegaan door of vergezeld van datgene, wat van sommige notabele toestanden en feiten den lezer noodig is te weten. Al hetwelk is beschreven

*) Overgenomen uit het „Organ der N.-I. Officiers-Vereeniging”.

KON. ERK. PITMANSCHOOL
Staatsblad 37.
DEN HAAG, Regentessepl. 26 - Mauritsweg 30, ROTTERDAM

Stenografie, Machineschrijven, Taalen, Correspondentie, Boekhouden, Staatsinrichting. 172

KANTOOR- en HANDELSOPLEIDING.
Directeur-Gen. T. v. D. VEEN.

Reay een der weinige liberalen en zijn arbeid tijdens den Boerenoorlog, hoe vruchteloos ook, zal immer in dankbare herinnering blijven van wie Hollandsch denkt en Groot-Nederlandsch voelt.

Lord Reay's werkzaamheid beperkte zich niet tot de politiek. Jarenlang was hij voorzitter van de machtige Londensche School Board, hij was de eerste President van de Royal Academy en bleef dit van 1901 tot 1907. Tot zijn dood was hij President van de Royal Asiatic Society en na in Oxford het eere-doctoraat in de Letteren te hebben verkregen (dezelfde eer die onlangs aan den Zuid-Afrikaanschen eersten minister Smuts is ten deel gevallen) werd hij gekozen tot President van University College te Londen. Naar men weet, heeft hij ook een groot aandeel gehad in de oprichting van den leerstoel in het Nederlandsch aan de Londensche universiteit, waarvan dr. P. Geyl hoogleraar is.

Maar behalve om zijn groote gaven, was hij in Engeland en in Nederland evenzeer geëerd om zijn groetheid van hart. Edelman in al zijn daden, was hij jegens iedereen, die met hem in aanraking kwam, de eenvoud en hoffelijkheid in persoon. Hoewel hij reeds eenige jaren invalide was, ontving hij immer iedereen, die zijn raad en hulp van noodde had, met de grootste bereidwilligheid. Ondanks zijn hoogen leeftijd was zijn belangstelling in alles, wat in de wereld gebeurde, onverflauwd. Een gesprek met hem was iets waarvan men een onvergetelijke herinnering meenam. De charme, die van zijn persoonlijkheid uitging, zijn geestig tintelende oogen, de klank van zijn stem, het zijn haast ondefinieerbare dingen, maar zij blijven bij voor altijd.

Het portret, dat onze landgenoot A. van Anrooy van hem schilderde, en dat Lord Reay met zijn gewone minzaamheid aan de Nederlandsche Vereeniging aanbood, is van die club het meest gewaardeerd bezit. Ook University College heeft eenigen tijd geleden een prachtig portret van Lord Reay, van dezelfde hand, aangekocht. Het hangt daar in de Senaatskamer op een eereplaats tusschen de andere Presidenten van het beroemde College.

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften.

UIT DE EUROPEESCHE PERS.

De bestuursverwisseling.

De Algemeene Beschoouwingen over de begroeting voor 1922, gehouden in de afdeelingvergaderingen van den Volksraad, zijn verschenen. De Loc. ont-

geworden met behulp van vele aantekeningen betreffende sierlijke tafereelen, lustige gevallen en oprechte waarnemingen, afkomstig zoo van den schrijver zelve, als van onderscheidene goede heeren en vrienden, die in gelijke omstandigheden verkeerd hebben of thans verkeeren en ten dienste van wie daarin nog verkeeren zullen.

Na een voorspoedigen overtocht met het schip „De blijde boodschap” heb ik, Jan Huigen Spaantjebij, oud 28 jaar, van beroep oogentrooster, gedomobiliseerd reserve-luitenant van het Nederlandsche leger, zes maanden geleden voet aan wal gezet in dit schoon en gezegend land van Oost-Indië. Beziel met het vaste voornemen al de zelf gevonden en anderen toegedachte ellende spoedig te vergeven, heb ik mij ernstelijk toegetegd op de verheven taak, die mijn levensdoel is: tranen te drogen en leed te verzachten.

Ofschoon mijn werk niet vruchteloos is geweest en ik op gelukkige wijze alreeds vele goede uitkomsten verkregen heb, waarbij ik niet vergeet te vermelden de even prijselijke inkomsten, zoo is toch mijn moedig voornemen om geen andere dan werken des vredes te bedenken en te doen, al dra gestrand op de onvoldoende verzekerdheid van de veiligheid dezer landen.

Alles rijpelijk overdacht hebbende, moet ik erken-

PERRY & CO.
AMSTERDAM - ARNHEM - 's-GRAVENHAGE
UTRECHT - GRONINGEN

129
HUTKOFFERS

Maatschappij van Brandverzekering v. h. Koninkrijk der Nederlanden

Opgericht 1838

te 's-HERTOGENBOSCH

Opgericht 1838

DIRECTEUR: JHR. P. J. S. M. VAN DER DOES DE WILLEBOIS. — ADJUNCT-DIRECTEUR: JHR. P. J. O. VAN DER DOES DE WILLEBOIS. — COMMISSARISSEN: MR. H. J. VAN LEEUWEN, Raadsheer in het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch. JHR. MR. F. X. VERHEIJEN, Lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, Raadsheer in het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch. H. F. J. M. VAN ZINNICQ BERGMANN, Industrieel te 's-Hertogenbosch. JHR. MR. A. F. DE SAVORNIN LOHMAN Jr., Directeur der Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering te Amsterdam. H. F. W. M. VAN BAER, Apotheker te 's-Hertogenbosch. CONSTANT M. J. H. TILMAN te 's-Hertogenbosch.

MAATSCHAPPELIJK KAPITAAL f 1.000.000.—. — GERESEERVEERDE BATEN OP ULTIMO DEC. 1920 f 786.057.93.

DE MAATSCHAPPIJ VERZEKERT ROERENDE EN ONROERENDE GOEDEREN, OP VASTE PREMIËN TEGEN BRAND- EN INBRAAK.

leent er o.m. het volgende aan:

Naar aanleiding van de bestuurswisseling werd door verschillende leden opgemerkt, dat met voldoende kennis was genomen van de woorden door den nieuw benoemden landvoogd bij zijn optreden en bij de opening van de nieuwe zitting aan den Volksraad gewijd. Gaarne sloot men zich aan bij de erkenning van de verdiensten van den vorigen Volksraad.

Met genoegen werd opgemerkt, dat de arbeid van den vorigen Landvoogd bij zijn opvolger waardeerend werd gevonden. De heer Van Limburg Stirum stond en staat bij velen in hooge eere en hij heeft vaak bijgedragen tot het verkrijgen van meer toenadering tusschen de bevolkingsgroepen. Europeanen als hij worden echter vaak aangevallen en gesmaad door landgenooten, die hun eigen belang stellen boven het algemeen belang. Men sprak de hoop uit, dat de nieuwe gouverneur-generaal zich hierdoor evenmin als zijn voorganger zal laten beïnvloeden.

Andere leden brachten in herinnering dat de politiek van den afgetreden gouverneur-generaal bij velen in velerlei opzichten afkeuring had gevonden, weshalve zij het vorig bewind niet aan den thans opgetreden Landvoogd ten voorbeeld wenschen te stellen.

De rede bij de opening der nieuwe zitting gehouden, was sommigen een aangename verrassing geweest, waar aanvankelijk Zijne Excellentie door een deel der pers was afgeschilderd als een vijand van de rechtmatige aspiraties der bevolking. Aangenamer nog zou men zijn getroffen als de goede gezindheid van den Landvoogd ten opzichte van de bevolking ook in de begrotingswerken meer tot uiting ware gekomen. Zoo schijnt bijvoorbeeld nog niet gerekend op de uitgaven voor de invoering van hand- en arbeid op de scholen. Zoo vraagt men zich af wat gedaan zal worden voor den landbouw, de nijverheid en de visscherij der Inlanders. En waar blijkt dat de invoering van regentschapsraden en andere autonome raden spoedig te verwachten is? Voor de verbetering van de rechtsbedeeling op de Buitengewesten geschiedt nog te weinig; de politierol wordt er nog altijd in stand gehouden. De invoering van landgerechten dient hier niet langer te worden uitgesteld. Met aandrang werd herinnerd aan het gezegde van den gouverneur-generaal, dat de bezuiniging niet mag leiden tot het achterwege laten van maatregelen in het belang van den vooruitgang.

nen, dat de regering een wijs en rechtvaardig besluit heeft genomen, toen zij bepaalde, dat ik, en vele anderen met mij, behoorde te worden ingedeeld als reserve-luitenant van het Indische leger.

Het zal U echter niet onbegrijpelijk voorkomen, dat mij een gevoel van lichte beklemming bekreep bij de ontvangst van het bericht, waarbij ik werd opgeroepen om van den 25sten van Grasmaand tot den 8sten van Bloeiamaand in werkelijken dienst te komen.

Van oudsher griezde ik tegen het kleine onbekende. Mijn dienst in Holland heb ik wakker verricht, maar hoe zou het hier zijn? Welke eischen zouden mij hier gesteld, welke verplichtingen mij opgelegd worden in dat leger, zoo geheel verschillend van het Hollandsche? Hoe kon ik mij het snelste aanpassen?

Om klaar te tronen, dat mijn ijver onverflauwd was, schreef ik aan den heer bevelhebber van de krijgsmacht, waarbij ik was ingedeeld, hem eerbiedig verzoekende mij te willen mededeelen, wat ik al zoo noodig had. Na eenige dagen ontving ik ten antwoord, dat een volledige opgave van de vereischte uitrusting was opgenomen in het blad „De Nederlandsch-Indische Verlofs-officier” van Febr. dezes jaars, welk nummer door een goedgunstige, doch zonderlinge speling der natuur, mij een dag

De openingsrede van den gouverneur-generaal werd door andere leden geroemd als kalm en bezadigd, geruststellend en zakelijk.

Anderen wilden aan de uiterlijke hoedanigheden van de rede hun lof niet ontzeggen, en hadden goede nota genomen van de verblijdende mededeeling, dat een ontwerp voor de hervorming der staatsinrichting in ieder geval in het tweede zittingsjaar mag worden verwacht. Maar zij waren bij nadere beschouwing minder bevredigd. Met leedwezen had men in de rede een duidelijke lijn, een klaar omschreven politieke richting gemist. De rede zwijgt omtrent belangrijke aangelegenheden en drukt zich slechts vaag en onbestemd uit. Met name werd gedacht aan de Inlandsche beweging, het arbeidsvraagstuk, de sociale wetgeving, belangrijke op til zijnde economische maatregelen, de kwestie van overheidsexploitatie of particulier bedrijf, enz.

Ook gevoelden eenige leden zich teleurgesteld dat in de door den gouverneur-generaal gehouden redevoeringen, zoowel bij de bestuursovername als bij de opening van den Volksraad, niet meer positieve mededeelingen werden gedaan omtrent de herziening der Staatsinrichting en de uitbreiding der bevoegdheden van den Volksraad, zooals de toekenning aan het College van het recht van enquête, terwijl ook niet een nadere regeling van het kiesrecht in het uitzicht werd gesteld.

In aansluiting hieraan werd opnieuw de instelling van een kiesrechtcommissie aanbevolen. Voorts werd aangedrongen op spoedige opheffing van de bepaling van art. 133 van het Regeeringsreglement, waaruit voortvloeit dat personen, wegens politieke delicten tot een der zwaardere straffen veroordeeld, geen zitting mogen nemen in den Volksraad.

Andere leden betoogden dat door den gouverneur-generaal geenerlei positieve mededeelingen omtrent de in bewerking zijnde nieuwe staatsinrichting voor Indië verstrekt kunnen worden, voordat het overleg met het Moederland over de komende herzieningen is beëindigd.

Ook konden deze leden volkomen begrijpen, dat in de redevoeringen van den nieuwen gouverneur-generaal nog leemten voorkomen; dat bijv. niet gesproken is over de Inlandsche beweging, de vakbeweging, de sociale wetgeving, over economische maatregelen als de bevordering van de Inheemsche industrie, de spoorwegaanleg in de buitengewesten, de ontginning van ijzererts en de reorganisatie van de bedrijven. Voorzichtigheid toch gebiedt den Landvoogd zich van het geven van besliste uitspra-

naden bereikte.

Van al de daarin als noodzakelijk vermelde zaken bezat ik slechts een handvuurwapen, een kijkglas en de veldgroene wapenrok, gezwegen van eenige misselijke kleinigheden.

Na kort beraad heb ik derhalve besloten om eenigen tijd voor den dag van opkomst naar mijn garnizoen te gaan, teneinde mij aldaar van al het verdere benodigde te kunnen voorzien.

Ik was zoo gelukkig dit plan tot een goed einde te kunnen brengen. Ongeveer om twaalf uur op den middag van den 22sten van Grasmaand bereikte ik de plaats mijner bestemming.

Een klein eind wegs afgelegd hebbende, trok mij een afdeeling voetvolk voorbij, waarvan het gezicht mij eigenaardige genoegens voorspelde. Oude herinneringen voeren met nieuwe kracht door mijn brein bij het zien der geweldige snorrebaarden van sommige dier krijgers. De breede bamboehoeden en de dik met bruin slijk bedekte beenen in de welbekende Fox-windsels wezen op een met de elementen gevoerden strijd, het krachtig en klankvol schallen van den horen, het roffelen der trommels op de behaalde overwinning.

Het viel mij op, dat zoowel de commandant als de onder-commandanten niet links doch rechts van den troep gingen. Aangezien dit zeker goede rede-

GROTE SORTERING
LINGERIE EN
HUISHOUD-
GOEDEREN

INDIESE UITRUSTINGEN
HUWELIJSUITZETTEN

v.s.

GERZON

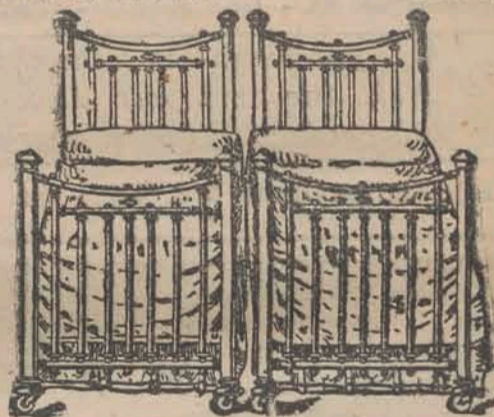
W. J. M. SIMONIS

voorheen Firma Th. A. A. SIMONIS.

GROENMARKT 34, over de Prinsstraat.

TELEFOON H. 2120

DEN HAAG

Specialiteit in BEDDEN

Groote keuze vanaf het beste tot het eenvoudigste.

Magazijn geopend van 8¹/₂—12¹/₂, en van 2—7 uur.

Naamlooze Vennoetschap

Luxe-Auto Verhuuronderneming

voorheen P. J. JANSEN.

Eenig adres: Koninginnegracht 1°.

(over Hoofd-Ingang Dierentuin)

te 's-Gravenhage.

Men lette op de Tel.-Nas. H 851 en H 852

Auto's voor Trouwgelegenheden
... .. en Maand-Auto's ... ..

Dag en Nacht geopend

L. E. NIEUWENHUIZEN

LEIDEN - HOLLAND

125

Blikgroenten: Rood etiket (beste kwaliteit)
Groen „ (tusschensoort)

HUISHOUDGROENTEN merk „Sleutels”

SPECIALITEIT IN GEZOUTEN GROENTEN

Firma AUG. SAVELKOUL

Heerenkleeding naar Maat

20

Indische Uitrustingen

BATAVIA - BANDOENG - SEMARANG - SOERABAYA
AMSTERDAM, Singel hoek Heiligeweg.

Vraagt geïllustreerden Catalogus

Zuid-Hollandsche Brood en Beschuitfabriek

WALDORPSTRAAT 16—22

's-GRAVENHAGE

TELEF. 1163

Beveelt zich bij Uwe

Leden aan.

Behalve GOED BROOD

wordt U een dividend

van 5 %o gewaarborgd.

124

HESSELS & MAK'S

Valeriusstraat 44 - DEN HAAG - Tel. H. 3730

1ste klas Fabrikaten Confectieschoeisel
Kuis 1ste rang voor Luxe-
en Orthopaedisch Schoeisel naar maat 15

Protectie van voornaamste H. H. Medici hier te lande

**INDISCHE
UITRUSTINGEN**
VOORDEELIGST
ADRES:
**AU BON
MERCHE**
A. DE VRIES & ZONEN
AMSTERDAM
ROTTERDAM
DEN HAAG
UTRECHT
BAARN

Adverteeren doet verkoopen.

Perfect Boston, Fox-trot en One-step of Tango voor f 30.-

in zes privé-lessen, bij **Bé W. Meulman** (v.d. Haagse Dans-Instituut)

Willemstraat 20-22 - 's-Gravenhage - Tel. N. 3068

Modernste stijl en variaties door hem uit Londen en Parijs medegebracht. Vraagt inlichtingen bij het geoeede Haagse publiek.

ken zooveel mogelijk te onthouden, zolang hem de tijd heeft ontbroken om een beslist oordeel over de verschillende vraagstukken en toestanden te vormen.

Het personeelgebrek.

De hoofdredacteur van de *N. Soer. Crt.* heeft het personeelgebrek in Indië tot onderwerp van zijn lezenswaardig weekoverzicht gemaakt. De heer Van Ghert meent, dat er bij sommige diensten van een overdaad gesproken kan worden, dus het aantal ambtenaren verminderd kan worden.

De *Java-Bode* — dd. 31 Mei — denkt er als volgt over: Er kan nu tot het verminderen van het aantal ambtenaren worden overgegaan, omdat in verband met de bezuiniging heel wat werken niet tot uitvoering komen. Nu behoeft Indië niet nog meer ambtenaren, daar er minder te doen is. Maar zodra meer geregelde toestanden zullen terugkeeren — wanneer, kan natuurlijk niemand zeggen — zal het vraagstuk van de personeelvoorziening weer dezelfde moeilijkheden opleveren als voorheen.

Men zou, de redeneering van den heer Van Ghert volgend, even goed kunnen zeggen dat Indië geen behoefte aan kapitaal heeft, omdat het thans niet rentegevend gemaakt kan worden. En toch weet een ieder, dat Indië in de naaste toekomst even hard kapitaal zal nodig hebben als Europeesche werkkrachten.

De *J. B.* is van meening, dat het Westersche intellect onontbeerlijk voor Indië is, zolang Indië in zijn eigen behoefte niet kan voorzien. Tijdelijk is er een overvloed van werkkrachten. Maar spoedig zal de achterstand weer ingehaald moeten worden, spoedig — nog eens, dat kan eenige jaren zijn — zal de opleving van de geheele maatschappij weer menschen opeischen.

En wat we aan personeel hebben..... hebben we!

De malaise in Deli.

Getracht is een droevig beeld op te hangen van in den kampong levende, een menschonteerd bestaan voortslepende assistenten, die tengevolge van de malaise dusdanig aan lager wal zouden zijn geraakt, dat zij schier als uitgestootenen door het overige deel der samenleving zouden worden beschouwd. Daar werd dan ook op gewezen, dat deze assistenten vrouw en kinderen op een matje te slapen moesten leggen, terwijl zij zelf op de harde planken hun nachtrust moesten genieten.

Voor zoover deze berichten niet een geheel onjuiste voorstelling van zaken geven, zijn zij schrikkelijker overdreven. Aldus de *Sum. Post.*

Inderdaad loopen momenteel in Medan verschei-

nen moest hebben, nam ik mij voor hiernaar te vragen, wat ik dan ook gedaan heb. De oorzaak is, zooals mij werd medegedeeld, dat bij het uitrukken „kader rechts” bevolen wordt, daar op de wegen algemeen links gehouden moet worden.

Maar er was meer. De officieren liepen met getrokken zijdgeweer: ook ik zou dat moeten doen en ik had het nooit gedaan. Niet alleen, dat er medegeloopen, er moest ook mede gegroet worden. Tikketik, tikketik, voelde ik. 's Avonds oefende ik mij met de *sapoe-tid* (Ind. bezem).

Eerst begaf ik mij toen, om mij te melden, naar het plaatsbureau, alwaar mij zeer vlug uitgelegd werd, hoe ik bij mijn wapengezellen kon komen. Onversaagd stapte ik verder en ongedeerd bereikte ik de poorten van het verblijf, hier de *tangsi* geheuten. Even stilstaande om het gebouw eens op te nemen, zag ik een soldaat naar buiten en op mij toekomen. Aanvankelijk slingerde hij als een schip, dat te weinig diepgang heeft, maar gaandeweg werd dat minder, totdat hij tenslotte in de houding als een mijner voormalige recruten mij rakelings in de houding onder een statigen groet, gebracht met de bekende hoek- en schokbeweging. Of het verwondering over mijn vreemden dracht was of iets anders weet ik niet, maar de man had iets eigenaardigs. Dit wordt later opgehelderd.

dene assistenten rond, die, gedreven door zuinigheids-overwegingen, hun „home” hebben in Japanse hotels of petakhuisjes in of aan den rand van den kampong. Het meerendeel dezer ontslagenen is evenwel in het bezit van eenig geld, dat ruimschoots voldoende is om hen eenige maanden het noodige te verschaffen om te leven. Bovendien beschikken allen over voldoende meubilair om de woning, welke zij hebben ingehuurd, in te richten, zoodat van een op den grond slapen geen sprake kan zijn.

De assistentenbond heeft een serieuze enquête ingesteld naar de omstandigheden, waaronder het grootste deel der ontslagen assistenten thans leven en is tot de conclusie gekomen, dat dit in geen enkel opzicht zoo menschonteerd is als zulks wel voorgesteld is. Zeker, de een is er beter aan toe dan de ander, doch allen hebben, zij het dan bekrompen — als direct gevolg van de tijdsomstandigheden — een menschwaardig bestaan. Typeerend is, dat op de enquête, in de *Planter* onlangs afgedrukt, slechts één schrijven is binnen gekomen.

Hieruit blijkt, dat het moreele peil van de ontslagen assistenten geen grein gedaald is, al leven zij momenteel onder drukkende omstandigheden. Zij willen, omdat zij dit nu nog kunnen, zichzelf redden en wenschen daartoe de hun ten dienste staande middelen aan te wenden.

Een andere kwestie wordt het, wanneer zij hiertoe niet meer in staat zullen zijn. En de mogelijkheid bestaat, dat het tijdstip aanbreekt waarop zij zelf niets meer bezitten en wanneer hulp van collega's eventueel tevergeefs wordt ingeroepen. Dan kan het gebeuren, dat er sprake kan zijn van een langzaam intredend verval, maar deze periode is nog niet ingeluid.

Daarom geeft het geen pas om het voor te stellen alsof nu reeds de ontslagen assistent tot den bedelstaf is gebracht.

Indië op Ned.-Indië.

Onder het opschrift „Toch fout!” schrijft de heer K(erkkamp) in het *Vrijzinnig Wkbl.*: Als Indië een integreerd deel uitmaakt van het Koninkrijk der Nederlanden, is de naam Nederlandsch-Indië fout. Natuurlijk kan die naam in het spraakgebruik behouden blijven, als tegenstelling met Britsch- of Engelsch-Indië en Fransch-Indië, maar als officieele benaming van een deel van het grondgebied van den Staat is hij ontoelaatbaar.

Tegenover Belgisch-Limburg staat Nederlandsch-Limburg, maar in beide landen is de officieele naam Limburg. Een provincie Nederlandsch-Limburg

Ik had genoeg gezien en ging dus naar binnen, den schildwacht voorbij, die zonder geweer op post stond, of eigenlijk zat. Hoewel hij stram in de houding sprong, deed mij het ontbreken van de beste kameraad van den soldaat toch vreemd aan. Op het voorplein trok een patrouille van vier man onder een korporaal langs mij heen. De laatste, het geweer aan den schouwer, salueerde, als had hij er geen, met de hand aan den hoed. Ik maakte hem de opmerking, dat hij zich zeker vergiste, maar eerst keek hij mij toen aan met een blik van: „hoe heb ik het nou”, om daarna met een lachje van vergevingsgezindheid te verklaren, dat dit hier het gebruik zoo is.

Mijn zekerheid van optreden was niet heel groot meer, toen ik bij den bataljons-commandant kwam, die me aldaar naar den commandant mijner compagnie verwees. Van dezen vernam ik, dat het één uur was en dat het bureau dus gesloten werd, maar dat mijnheer Klaarbout, luitenant bij mijn compagnie, wonende Kampementweg No. 17, mij zeker van alles op de hoogte zou gelieven te brengen. Ik trof het.

(Wordt vervolgd.)

Stoomvaart-Maatschappij „NEDERLAND”
AMSTERDAM.

PASSAGIERSDIENST
van Amsterdam via Southampton, Genua, Port-Said naar
SABANG, BELAWAN-DELI, SINGAPORE, BATAVIA.

N.V. Autogarage „CITO”
SCHENKWEG 7 - TEL. B. 804
'S-GRAVENHAGE
Luxe Verhuur-Auto's

CORN. VAN DER SLUIJS

BINNENHUISARCHITECTUUR, MEUBELS, STOFFEN, ENZ.

ALLEEN NOORDEINDE 162A. TEL 4782 DEN HAAG.

ware even onbestaanbaar als aan de andere zijde van de grens een provincie Belgisch-Limburg.

Zoo zijn er tal van voorbeelden te noemen, ook van eilanden deels behorende tot het Nederlandsch grondgebied in Azië. Men moge spreken van Nederlandsch-Borneo, Nieuw-Guinea en Timor, in de officieele benamingen van de betrekkelijke residenties ontbreekt de toevoeging Nederlandsch.

Een sprekend voorbeeld is nog de onderscheiding van Guyana in een Braziliaansch, Fransch, Engelsch, Nederlandsch en Venezuelaansch gedeelte. De officieele benamingen zijn echter geheel andere. Zoo heet het Nederlandsche gebied Suriname, het Fransche Cayenne en het Engelsche Demerara, terwijl dat van Brazilië en Venezuela in provincies met eigen namen is ingedeeld.

Evenmin als in andere landen een deel van het grondgebied van den Staat officieel wordt aangeduid met een eigen naam onder bijvoeging van den landsnaam, evenmin behoort dit te geschieden met een deel van het grondgebied van het Koninkrijk der Nederlanden.

Uit onze grondwet moet de naam Nederlandsch-Indië verdwijnen en het ligt voor de hand deze te vervangen door Indië, zooals ook de herzieningscommissie voorstelde.

In den Nederlandschen volksmond zal het grondgebied in Zuid-Azië de Oost en dat in Zuid-Amerika de West blijven heeten, ondanks alle officieele benamingen. En daar is niets tegen, evenmin als tegen het gebruik van het woord Nederlandsch-Indië, als dit noodig of wenschelijk voorkomt.

In de grondwet en in alle andere wetten, besluiten en officieele stukken dient echter gesproken te worden van Indië. Het Koninkrijk der Nederlanden omvat het grondgebied van Nederland, Indië, Suriname en Curaçao.

De *Loc.* teekent hierbij aan: Tegen dit betoog, dat aan logica niet te wenschen laat, valt in te brengen dat, nu de ingezette actie voor afschaffing van het bijvoegelijk naamwoord „Nederlandsch” eenmaal een anderen zin en bedoeling heeft dan de vermindering van een overbodige toevoeging in onze grondwet, de schrapping zou kunnen leiden tot een politiek misverstand, dat de bestendiging van een eenmaal door de historie gekleurd, zij het dan naar strenge logica betwistbaren naam.

De *Deli Crt.* wil hier nog aan toevoegen: Waar maakt men zich eigenlijk zoo druk over? Wat doet de naam er toch aan toe of af, zoolang de „zaak” is dat Indië nog altijd „Nederlandsch” is. Waarom dat dan niet in den naam vastgelegd gehouden!

Kweekscholen voor onderwijzers.

De *Preangerbode* meldt: De directeur van O. en E. stelde der Regeering voor in Juli kweekscholen met tweejarigen cursus te openen voor de opleiding tot onderwijzers, waarop toegelaten worden bezitters van eindexamen Mulo-school of daaraan gelijkwaardige, op voorwaarde dat zij het laatste jaar een voldoende cijfer voor Nederlandsch hadden. De kweekscholen worden verbonden aan de bestaande Mulo's en gevestigd in de groote plaatsen. Allereerst komt Bandoeng in aanmerking.

De eerste.

In de *Java-Bode* vinden we vermeld, dat M. Samoet, onderwijzer te Semarang, geslaagd is voor de hoofdaacte. Afkomstig van Rembang, doorliep hij de kweekschool te Djokja en volgde den cursus voor de hulpacte te Bandoeng, doch haalde het diploma niet. Hij ging daarna naar Holland, waar hij na zes maanden de hulpacte wist te halen. Als Gouv.-ambtenaar naar Indië teruggekeerd, werd hij eerst geplaatst als Eur. hulponderwijzer te Batang en daarna te Semarang. Na 3 jaren practijk is hij thans geslaagd voor de hoofdaacte. Zijn voorbeeld verdient navolging voor zijn rasgenooten.

Een Jong-Javaan.

R. P. Soenarjo, vroeger werkzaam bij de Irrigatie te Batavia, heeft dezer dagen zijn studiën aan de

Handelsschool voltooid, schrijft de *J. B. Gedreven* door vermeende achterstelling bij collega's, die, ofschoon van minder capaciteiten, toch hooger salaris ontvingen, vertrok hij in 1917 als *djongo*s van de Deputatie Indië Weerbaar naar Europa. Hij bezocht in Holland, na eenige voor-studie, de Handelsschool te Rotterdam, alwaar hij kortgeleden zijn eindexamen haalde.

Zulke Jong-Javanen, die getuigenis afleggen van energie en doorzettingsvermogen, zijn het vermelden wel waard.

Ingezonden Stukken.

Aan het Hoofdbestuur der Vereeniging „Oost en West”,
Alhier.

Mijne Heeren,

Door Uw informatie-bureau wordt o.m. uitgegeven een boekje betreffende de werkkring en de vooruitzichten van den bestuursambtenaar in Nederlandsch-Indië. Wij lezen daarin op blz. 10 en 11:

„Moest voor eenige jaren niet ten onrechte gewezen worden op de omstandigheid, dat de bezoldiging der bestuursambtenaren te wenschen overliet, dat te dezen aanzien geen rekening was gehouden met de veranderde bestuursvoorwaarden, zooals wel het geval was met de betrekkingen of ambten, behorende tot in den loop der jaren nieuw gevestigde takken van dienst, meenden sommigen om die reden de loopbaan bij het Binnenlandsch Bestuur te moeten ont-raden; sedert begin 1917 zijn de financiële vooruitzichten inderdaad afdoende verbeterd en staat de salariering van den Groot-ambtenaar op ongeveer gelijke hoogte als die van andere academisch gevormde Gouvernementsdienaren. Ook dient, in vergelijking met vroeger, te worden gewezen op de verbeterde promotiekansen en kan in het algemeen getuigd worden, dat en in Nederland en in Indië in den laatsten tijd aan de door of namens het Bestuurs-corps kenbaar gemaakte wenschen volle aandacht wordt gewijd.

Met gerustheid kan thans worden verklaard, dat de financiële positie van den bestuursambtenaar dezen in staat stelt met zijn gezin geheel vrij van materiele besommeringen te leven en, bijzondere ongunstige omstandigheden voorbehouden, daarmede een sommetje te besparen, dat de mogelijkheid biedt gedurende buitenlandsche verloven in Europa eene aangename vacantie door te brengen. En ten slotte kan na volbrachten diensttijd de gepensioneerde ambtenaar kalm, doch vrij van zorgen leven.”

Wij wenschen niet in beschouwingen te treden of al het vermeldde in het aangehaalde gedeelte juist was in de dagen, toen het werkje werd samengesteld. Momenteel is het echter geheel onjuist.

De salariering van den bestuursambtenaar blijft verre achter bij die van de juristen, van de leeraren M. O., van de ingenieurs, van de houtvesters en van de gouvernements-veerartsen. Volgens de officieele cijfers ontvangt een faculteits-jurist over 21 jaren dienst gemiddeld f 949 per maand aan salaris, een bureau-jurist f 864, een leeraar M. O. met volledige bevoegdheid f 979, dezelfde met onvolledige bevoegdheid f 872, een kantoorambtenaar f 883, een landbouw-leeraar, gouvernementsveerarts, houtvester of ingenieur f 823 en een bestuursambtenaar slechts f 717. U zult het met ons eens zijn, dat de bewering in bovenaangehaald werkje: „de salariering van den Groot-ambtenaar (staat) op ongeveer gelijke hoogte als die van andere academisch gevormde gouvernements-dienaren” niet meer opgaat.

Waar onze Vereeniging er van overtuigd is, dat Uw informatie-bureau vóór alles streeft naar het verstrekken van betrouwbare inlichtingen, verzoeken wij U beleefd dit schrijven te plaatsen in het eerstverschijnend nummer van het Koloniaal Weekblad en een afdruk ervan in te leggen bij nader verkocht wordende exemplaren van „De bestuurs-ambtenaar in Nederlandsch-Indië”.

Hoogachtend,

Het Bestuur der Vereeniging van
Ambtenaren bij het Binnenlandsch
Bestuur in Ned.-Indië:

De Voorzitter,
w.g. GONGGRIJP.

De Secretaris,
J. L. VAN GENNEP.

Voor eensluidend afschrift,
De wd. Secretaris,
C. DE WIT.

Geachte Redacteur,

Gaarne zal ik gebruik maken van de door U aangeboden gelegenheid om enkele opmerkingen te maken naar aanleiding van het bovenstaande, daar eene publicatie van den

Fa. A. C. LINSCHOTEN

Fred. Hendriklaan 211 Telef. Schev. 47

COMPLETE KEUKENINRICHTINGEN,
Gas- en Kolenfornuizen. Huishoudelijke Artikelen.
Electrische Ornamenten. Strijkijzers. Comforen. etc.
BADEN & GEÏSERS. 29

Zendingen naar O. en W. onder gar. en gaven overtocht

..... Vereeniging voor ..... Correspondentie-Onderwijs

Goedgekeurd bij Kon. Besl. 25-10-1912

Een **uitstekende** gelegenheid voor hen, die in Indië wonen en studeeren willen, biedt de **Vereen. voor Corr. Onderwijs**

Technische Cursussen: Ambachts, Zeevaartonderw., Werktuigkunde, Electro-Techniek, Bouwkunde, Teekenakten.

Handelskursussen: Boekhouden, Handelscorrespondentie, Schoonschrijven, Stenografie.

Talen: Moderne-, Oude-, Handelstalen, (Spaansch, Maleisch, enz.)

Wiskunde, Opleiding Examen, Ambachten en Beroepen, enz.

Opleiding akten L.O. Wiskunde, Boekhouden, Talen, Teekenen, Landbouwkunde.

Opleiding akten M.O. Wiskunde (K1 en K2), Boekhouden (K11), Talen (Fransch, Duitsch, Engelsch), Teekenen (MA t/m Mx), Werktuigkunde (K1), Zeevaartkunde (I), Schoonschrijven (N).

Honderden Geslaagden.

Adm.-Adres: Koninginneweg 177
AMSTERDAM - Tel. Z. 6560

N.V. MEUBELFABRIEK V/H LE COINTRE & CO.

*Ameublementen
Belimmeringen
Gordijnen
Tapijten*

Modelhuis: Oude Molstr 32
'S-GRAVENHAGE TEL. 8088

MAISON H. SIMONS

Mantel- en Costuummagazijnen 159
HEULSTRAAT 13 naast „Boeatan”
— en NOORDEINDE 17a. —

zijn steeds voorzien van het
NIEUWSTE op het gebied van
DAMESKLEEDING

Goede pasvormen. Solide Stoffen. Billijke prijzen.

Adverteeren doet verkoopen

Instituut W. G. TAANMAN

de Perponcherstraat 101—103 's-Gravenhage

- Afd. A. Opleiding voor eindexamen H. B. S. 5-j. c. Inst. voor de Marine, Milit. Acad., Cand. O.-I. amb.
- Afd. B. Opleiding voor Cadettensch., Zeevaartsch., Middelb. Kol. Landbouwsch., Machinistensch., enz.
- Afd. C. Lager Onderwijs voor Leerl. van af 6 jaar. Opl. 1ste kl. Gymn. en H. B. S.

Parkhotel
 van Stolkpark, Scheveningsche Boschjes.
 Tel. S. 733 - S. 1525 - S. 467
EERSTE RANGS FAMILIEHOTEL
 Centrale Verwarming, Electricisch Licht, Baden,
 Rustige ligging.
LIFT.
 Bijzonder geschikt voor Zomer- en Winterverblijf.

Maison van Wijk
 Obrechtstraat 57 - 's Gravenhage - Telefoon 2665
UITZENDING VAN DINERS vanaf f 1.00
 Speciaal ingericht tot het leveren aan huis van
 Dejeuners, Diners en Soupers.
135 KOUDE EN WARME SCHOTELS. J. H. M. KOETS

Hotel-Café-Restaurant
„Boschhek”
 Tel. B. 606 DEN HAAG

Modern ingericht Hotel
Centrale Verwarming
Warm- en Koudwaterleiding
Kegelbanen Jennisbanen
Garage met werkplaatsen

Van 1 Mei tot 1 September dagelijks
van 6 tot 10 uur
DINER-CONCERT

Voor Hotelgasten en Bezoekers
 heeft „Boschhek” **Luxe Auto's**
 disponibel.

C. HOYNG
 SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT

Kristal - Porselein

VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZULLEN MET
 POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ. ENZ.,
 uit de Plateelbakkerij „Zuid Holland”
 te Gonda.

MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen.
 Garantie voor gave overkomst.

HOTEL-PENSION PHILADELPHIA
 LEIDSCH KADE 94, tegenover het Leidsche Boschje.
 AMSTERDAM - TEL. Z. 3275.
 Zeer aanbevelenswaardig voor Indische Families.
 DAGELIJKS RIJSTTAFEL.
 INDISCH EN EUROPEESCH RESTAURANT.
 KAMERS MET EN ZONDER BADKAMER.
Lift. Centr. Verwarming

brief van de Vereeniging van Ambtenaren bij het Binnenlandsch Bestuur van 24 Mei j.l., zonder eenige toelichting, de werkzoekenden juist zoude misleiden, in stede van hen betrouwbaar in te lichten.

De fout in de voorstelling van de Vereeniging van Ambtenaren bij het Binnenlandsch Bestuur is de volgende:
 Twee jongelieden, 18 jaar oud, doen eindexamen Hoogere Burgerschool.

A. gaat te Delft studeeren voor ingenieur en de practijk leert dat hij in den regel eerst na 6 jaren, dus op 24-jarigen leeftijd, naar Indië gaat.

B. gaat te Leiden studeeren voor Indoloog en de practijk leert, dat hij een goede kans heeft reeds na 3 jaren, dus op 21-jarigen leeftijd, als ambtenaar B.B. in dienst te treden *).

Op het oogenblik, dat de ingenieur A in Indië aankomt, heeft de indoloog B aan zijn vader niet alleen reeds 3 jaren niets aan opleiding gekost, maar geniet hij al 3 jaren tractement van den Staat en heeft hij al 3 jaren dienst achter den rug, die voor zijn pensioen medetellen?

Wat doet nu de Vereeniging van Ambtenaren bij het Binnenlandsch Bestuur?

Zij telt het salaris met duurtetoelag bij elkaar van den ingenieur van zijn 24ste tot zijn 45ste levensjaar en berekent, dat hij in die 21 dienstjaren gemiddeld van den Staat heeft genoten f 823 per maand.

Maar van den ambtenaar B.B. telt zij het salaris met duurtetoelag bij elkaar, niet eveneens van zijn 24ste tot zijn 45ste levensjaar, doch van zijn 21ste tot zijn 42ste levensjaar en berekent alzoo, dat hij in die 21 dienstjaren gemiddeld heeft genoten f 717 per maand.

Had de Vereeniging voor den indoloog de berekening gemaakt ook van het 24ste tot het 45ste levensjaar, dan had zij bevonden, dat het genoten salaris gemiddeld bedroeg f 815, een cijfer dat slechts weinig afwijkt van het cijfer f 823, bevonden voor den ingenieur.

Als men nu verder bedenkt:
 dat op 45-jarigen leeftijd de ingenieur heeft 21 dienstjaren en de indoloog 24 dienstjaren, die dus voor den indoloog belangrijk bijdragen voor het verkrijgen van een hooger pensioen;
 dat de ambtenaar van het Binnenlandsch Bestuur in Indië doorgaans een schitterende ambtswoning heeft, waarvoor hem thans slechts 10 pCt. van zijn salaris wordt gekort, terwijl de ingenieur geen ambtswoning heeft;
 dat de ambtenaar B.B. een betrekking bekleeft vol afwisseling en met veel vrijheid, die nog altijd bij de Indische bevolking zoo hoog in aanzien staat, dat zij haar als de eerste beschouwt;
 dan geloof ik wel te hebben aangetoond, dat het gemiddeld salaris van den indoloog niet zulk een kwaad figuur maakt.

Uit dit betoog schijnt het niet gewaagd de gevolgtrekking te maken, dat de grief van de ambtenaren niet zoo zeer schuilt in een gering gemiddeld salaris, als wel in een gering aanvangssalaris.

Bij een vergelijking met andere categorieën van ambtenaren steekt het aanvangssalaris van den ambtenaar B.B. inderdaad ongunstig af.

Per maand bedraagt het aanvangssalaris plus duurtetoelag: voor den officier f 400, voor den faculteitsjurist f 530, voor den bureaujurist f 410, voor den ingenieur f 470, doch voor den indoloog f 350.

Weliswaar heeft de indoloog niet zulk een langdurige studie te maken als een faculteitsjurist of een ingenieur, maar toch wel even langdurig als een officier en waar thans de indologen dikwijls gehuwd naar Indië gaan en het leven in Indië zeer duur is geworden, spreekt het vanzelf, dat het betrekkelijk klein aanvangssalaris ontstemming moet geven.

Het is mij uit goede bron bekend, dat een spoedige verbetering van het aanvangssalaris dan ook ernstig wordt overwogen.

Met dank voor de plaatsing, teeken ik mij met de meeste hoogachting,
 F. P. SOLLEWIJN GELPKÉ,
 Oud-Resident van Soerakarta.

* N.B. Volgens het studieprogramma duurt de studie van ingenieur 5 jaren en voor indoloog 3 jaren, doch een indoloog die in 3 jaren afstudeert is niet zulk een witte raaf als een ingenieur, die na 5 jaren zijn examen doet.

UIT DE INDISCHE PERS.

Het nieuwe Weekblad „Masa Baroe” (de Nieuwe Tijd).
 Te Bandoeng (Java) wordt thans uitgegeven het weekblad „Masa Baroe”, onder leiding van de heeren S. Goenawan, Soegono en eenige andere medewerkers.

De pennevrucht, waarmee dit nieuwe weekblad wordt ingeleid, luidt als volgt:
 Reeds sedert geruimen tijd wordt in Ned.-Indië

American Hotel - Amsterdam
 Hotel en Café-Restaurant le Rang. 131
 Schoonste Ligging - Moderne Inrichting
 Electriche Verlichting - Centrale Verwarming
 Electriche Personenlift
 Omnibus aan 't Station - Matige Prijzen
 A. W. VOLMER, Directeur.
 Tel. Intero. 4737. Geda 5th Editie A. B. C.

HOTEL-CAFÉ-RESTAURANT
„DE ROEMER”
 WAGENSTRAAT 84 - TEL. 8221
 'S-GRAVENHAGE
 Restaurant à la Carte den geheelen dag
 Gelegenheid tot het
 geven van Bruifoften, Diners en Soupers

en in het bijzonder ter hoofdplaats Bandoeng, behoefte gevoeld aan eene gelegenheid voor den kleinen man om zich te uiten, om raad en voorlichting te verkrijgen met betrekking tot de wijze, waarop hij gebruik kan maken van zijne rechten als mensch.

Hij dient te weten te komen hoe het toch komt, dat hij, bij de steeds ontwikkelende industrie op modernen voet, in steeds slechter maatschappelijke conditie geraakt en wat de reden is, dat, bij het steeds uitbreiden der hoofdplaats Bandoeng, het aantal personen, dat in het graf der armoede terecht komt, toeneemt.

Wel is waar, is het aantal moderne Inlandsche nieuwswbladen, dat het volk voorlicht niet onaanzienlijk, doch, in vergelijking met het zielental van Ned.-Indië, betrekkelijk toch nog gering.

Bovendien moet men rekening houden met de uitbreiding van de pers der tegenpartij.

En onder dat licht bezien, bestaat er geen behoefte aan uitweiding met het doel om aan te tonen, dat, als men in Ned.-Indië gezamenlijk het algemeen volksbelang wil dienen, dit moet geschieden, hetzij door aaneensluiting in den vorm van het oprichten van vereenigingen, hetzij in den vorm van de uitgifte van een nieuw weekblad.

Ter hoofdplaats Bandoeng bestaan op dit oogenblik 3 Inlandsche nieuwswbladen, waarvan een in de Maleische taal wordt uitgegeven, n.l.:

- 1°. de „Kaoem Moeda”, d.i. het orgaan van de behoudende partij, welke niet bijzonder veel op heeft met de moderne gedachte en het moderne ideaal.
- 2°. de „Pedjajaran” en
- 3°. de „Sora Merdika” (= Vrije Stem), die beide in de Soendatische taal worden uitgegeven.

Beide laatsgenoemde bladen streven naar vooruitgang in den zin om de vrijheid te veroveren, doch men moet daarbij het feit constateren, dat bij de actie een slappe beweging valt te constateren met betrekking tot het behartigen van de belangen van den kleinen man.

Misschien is de oorzaak daarvan wel, dat de energie der leiders hoofdzakelijk geconcentreerd is op de vrijmaking van Indië en men de verlangens van het volk voorloopig laat voor hetgeen zij zijn.

Door deze verklaring af te leggen, wordt natuurlijk niet de minste vijandschap tegenover de redacties der bladen bedoeld, doch, waar men blijkbaar geen voldoende tijd beschikbaar heeft om zich aan de werkelijke volksbelangen gelegen te laten liggen, daar hoopt de redactie van de „Masa Baroe”, dat hare collega's van de beide te Bandoeng bestaande bladen haar zullen vergunnen die taak over te nemen.

Deze taak zal in beginsel zijn zich met alle kracht te weer te stellen tegen elke poging tot exploitatie van den kleinen man en dezen als een stuk koopwaar te beschouwen, terwijl de uitoefening van die taak op zóódanige wijze zal geschieden, dat de eensgezindheid en samenwerking in de partij geen gevaar loopt.

Drie kibbelende personen in een woud, die bedreigd worden door een tijger, doen verkeerd wanneer zij zich niet aaneensluiten uit zelfbehoud en zoo is ook de verhouding tusschen de 3 redacties, waarvan hier sprake is.

Aan het weekblad is de naam van „Masa Baroe” gegeven, omdat de redactie op die wijze het duidelijkst weergeeft hare bedoeling en haar verlangen om met den nieuwen tijd mede te gaan.

Doet men dit niet, dan houdt men den vooruitgang tegen en het einde is, zoowel voor het individu als voor een volk, de ondergang.

Als partijgenoot roept de redactie van de „Sinar Hindia” in haar nummer van 8 Maart 1921 der

Restaurant Royal
 'S-GRAVENHAGE
 Lange Voorhout 44 - Telef. 8580

Tel. 4060 - **HAAG - MAISON VAN RIJN** Meermalen BEKROOND
CUISINIERS
 Prins Hendrikstr. 28 - DEN HAAG - v. Galenstraat 43
 Dejeuners, Diners, Soupers, etc. Hors d'Oeuvres
 Varié, Mayonaises, Salade's, Koude en
 Warme Schotels, enz. enz.
 Meest Gerenommeerde Inrichting hier ter Stede.

Tarief Diners Hoogst zindelijk bereid, van de beste ingrediënten, aan huis bezorgd -:

Diners à f 1.- Vleesch Groenten Aardappelen	Diners à f 1.12 Vleesch Groenten Aardappelen Toespijs	Diners à f 1.70 Vleesch Groenten Aardappelen 2de Vleesch, Visch of gevogelte Compôte Toespijs
--	---	--

Met bijlevering van SOEP worden de prijzen met f 0.25 verhoogd.

COUPONBOEKJES
 verkrijgbaar voor 24 Diners tegen Gereduceerde Prijzen.
 24 diners à f 1.- f 23.- 24 diners à f 1.70 f 39.-
 24 porties soep . . f 5.-
 Speciaal Geseigneurde DINERS met uitgebreid MENU
 f 2.50 p. couvert.
 Menu op aanvraag verkrijgbaar. 238
 Verzoeken bussen te weigeren met verbroken controle-sluiting.

redactie van de „Masa Baroe” het welkom toe.
 Ten gevolge van de geboorte van dit nieuwe blad, zegt zij, zal het communistische licht voortaan ook schijnen in West-Java, terwijl geen twijfel kan bestaan of het blad zal den volkswil versterken, die op het volksgeluk van de geheele wereld aanstuurt. Allen die daarmede instemmen moeten het verschijnen van dit nieuwe weekblad wel toejuichen. Voorspoed en eerbied wordt aan de redactie daarvan toegebracht.

De partij „Insulinde”.
 In hetzelfde nummer van de „Sinar Hindia” als bovengenoemd wordt medegedeeld, dat de heer Soewardi zijn functie als secretaris van de politieke partij „Insulinde” heeft neergelegd. Als reden daarvan wordt opgegeven, dat hij zoodoende meer ruimte zou krijgen om zich aan de propaganda-beweging te wijden. Of dit de werkelijke aanleiding is tot het ontslag, weet men niet met zekerheid te zeggen, doch vermoedelijk hoort men later daarvan wel meer.

UIT DE CHINEESCHE PERS.
 Het slaken van een kreet door de Chineesche vrouw in China.

Nu de Chineesche vrouw in Ned.-Indië het voorrecht heeft, om, zonder bevreesd te zijn voor mogelijke kwade gevolgen, zich te uiten in het openbaar en deel te nemen aan de moderne Chineesche beweging, nu acht de redactie van de „Pewarta Soerabaya” in haar nummer van 22 Maart 1921 het oogenblik niet ongeschikt om openbaarheid te geven aan den inhoud van twee brieven, welke opgenomen zijn in een plaatselijk nieuwsblad te Shanghai en geschreven zijn door twee Chineesche vrouwen uit een der Chineesche dorpen in China. De Chineesche vrouw in Ned.-Indië wordt op die wijze in staat gesteld om eene vergelijking te maken tusschen den maatschappelijken toestand, waarin zij in Indië en hare zusters in China verkeerden en hoe de vrouwenrechten ginds en hier worden geëerbiedigd.

Deze twee Chineesche vrouwen beweren zelfs, dat de vrouw in het Chineesche dorp nog in het geheel geen rechten heeft, en, in strijd met het moderne beginsel van gelijke rechten voor man en vrouw, nog maar steeds in onkunde wordt gehouden. De toongevende personen in de groote bevolkingscentra van China geven zich in het geheel geen moeite om het desavolk op te voeden en zich persoonlijk en plaatselijk te overtuigen van de zeer moeilijke omstandigheden waarin dat volk verkeert.

Ook de ouderwetsche ouders treft de blaam dat zij hunne jonge dochters steeds blijven onderwerpen aan het klein-maken en klein-houden der voeten, niettegenstaande geen enkele wettelijke bepaling die kwellende behandeling meer voorschrijft. Het vasthouden aan de ouderwetsche gebruiken door de ouders belet wel de kinderen ter studie te gaan en zich intellectueel te ontwikkelen, doch niet om ze te dwingen tot een huwelijk met geheel en al onontwikkelde mannen uit het dorp.

Het is onder die omstandigheden niet mogelijk voor de Chineesche vrouw om haar eigen levensonderhoud te verdienen en de schrijfsters geven daarbij de verzekering, dat vele Chineesche vrouwen verlangend uitzien naar het oogenblik dat de dood haar van den aardschen toestand verlost. De schrijfsters zeggen niet bevreesd te zijn voor den dood en weten zeer goed dat, als het bovengeschrevene in het dorp bekend zal zijn geraakt, zij aan tal van gevaren zullen blootstaan en als duivelinnen zullen worden behandeld.

In de stad Shanghai viert het dobbelspel hoogtij. De vrouwen worden daartoe aangemoedigd door grevelige mannen. Van 's morgens tot 's avonds zijn de kaarten of stokjes niet uit de handen.

De huishouding staat stil en naar het geschreeuw der kinderen wordt niet geluisterd.

Wanneer men de vraag stelt wat toch de reden mag zijn dat zoovele personen hunne ziel aan den speelduivel hebben verpand, dan ontvangt men dikwijls ten antwoord dat onkunde daarvan de oorzaak is en de menschen niet beter weten te doen.

Doch het is dan toch wel vreemd dat de leerlingen op de scholen te Shanghai zoowel jongens als meisjes, zoo goed op de hoogte zijn van het spel en dat het er veel van heeft of zij ook in dat vak examen schijnen te doen.

Behalve de maaltijden bereiden, voeren de Chineesche vrouwen niets uit, behalve dan zij, die hun levensonderhoud moeten verdienen en tengevolge van die ledigheid komen zij weer tot het hazardspel.

De schrijfsters willen de verveling in het gezin trachten te ondervangen en bevelen daarvoor de oefening van muziek aan.

De Westering ziet daarin eene opvoedende kracht en in elk Westersch gezin wordt de muziek beoefend.

De Chineezzen, zeggen de schrijfsters, zijn van die kracht nog niet doordrongen en zien niet in dat kennis van muziek een kostelijk en waardevol goed is, dat in geen enkel Chineesch gezin mag ontbreken.

De Ching Shioek Tjing Hui Vereeniging ter hoofdplaats Soerabaja.

Eenigen tijd geleden is deze vereeniging te Soerabaya opgericht door de leerlingen van de Middelbare School.

Zij zijn allen van Chineeschen landaard, die het onderwijs op de Europeesche Middelbare scholen volgen.

Aangezien doel en streven der vereeniging van het hoogste belang is voor den Chineeschen stam, zoo acht de schrijver van het artikel in de „Pewarta Soerabaya” van 23 Maart 1921 het wel de moeite waard om dienaangaande het navolgende mede te deelen.

In de eerste plaats is het streven der vereeniging om het nationaliteitsgevoel bij de leden aan te kweken, de studie te bevorderen, de belangen eener goede opvoeding te dienen en het vrouwelement recht te doen wedervaren en op te heffen.

Men wil dit doel bereiken door het lezen van vele boeken over de geschiedenis van China, over de aardrijkskunde van het land en zijne bevolking, door het houden van lezingen (met onthouding van de politiek) en de verhandelingen van die lezingen over het geheele land verspreiden.

Feestelijke samenkomsten met onthaal zullen zooveel mogelijk bij elke gelegenheid worden georganiseerd om alle aanwezigen in staat te stellen met elkander om te gaan en van gedachten te wisselen.

Voorts zullen schaakwedstrijden worden gehouden en muzikale avonden worden gegeven.

De sport wordt niet vergeten, want men zal de gelegenheid hebben zich te oefenen in het tennis-spel, enz.

Reeds is men door aanschaffing van boeken in staat een kleine bibliotheek op te richten.

Alleen personen van Chineeschen landaard kunnen gewoon lid der vereeniging zijn en dan nog alleen zij, die de lessen eener Middelbare School of een Middelbaren cursus volgen.

De buitenleden moeten allen de Nederlandsche taal verstaan en kunnen met vereenigingen, die als rechtspersoon zijn erkend, als donateurs optreden.

In de vergaderingen hebben zij het recht van stemmen en tot het uitbrengen van advies.

Het is vooral met het oog op de aankweeking van de Chineesche nationaliteit, dat de schrijver zijne landgenooten aanspoort deze jongelingsvereeniging te steunen en dit als een nationalen plicht te beschouwen.

Het bestuur der vereeniging is samengesteld als volgt:

Indisch Restaurant
Waroong Djawa
 Kortenaerkade 10 - DEN HAAG - Tel. 4882
Uitzending van Diners

Grand Hotel Restaurant „ALLARD”
 Kruiskade 32 - ROTTERDAM - Telef. 12692
Alle kamers zijn voorzien van Koud- en Warmwateraanleg.
Huis van den 1sten Rang

Restaurant SAUR, den Haag
 Lange Houtstraat, hoek Voorhout.
 Tel. Nos. H. 5045 en H. 5046.
Dejeuners, Diners, Soupers
 Specialiteit voor Visch en Zeeuwsche Oesters

Grand Hotel Restaurant
„Central”
 In alle Kamers warm en koud water
 De meest bekende Inrichting der Residentie.

HOTEL PAULEZ
 geeft weder dagelijks van 3.30 tot 5.30 uur, zijn bekende intieme
Afternoon-Tea-Concerten
 door het ensemble
WILLY HONSBEEK & J

N.V. Brood- en Beschuitfabriek
„DE OUDE VETTE HEN”
 DEN HAAG
 bij het Stadhuis
Alle soorten Brood, Beschuit, Banket, enz.
Lunchroom - Tea-Concert

GRAND HOTEL COOMANS
 ROTTERDAM - HOOFDSTEEG
 Hotel bevat 250 Kamers met stroomend koud en warm water; 30 Kamers met Badkamers verbonden.
Logies met Ontbijt vanaf f 3.25 per persoon.
 De aandacht wordt gevestigd op de moderne Tearoom, uitkomend aan den Houttuin en op het daarachter gelegen luxe ingericht Restaurant BRISTOL.
 De Directeur H. HOLTHAUSEN

ZUID-HOLLANDSCHE BIERBROUWERIJ
 DEN HAAG
 Bijkantoren te AMSTERDAM, BANDOENG, SATAVIA, SOERABAYA, BOMBAY, BRUSSEL, LONDEN, PARIJS
Vraagt de alom bekende
Z. H. B. Bieren

Nederlandsch-Indische. Escompto Maatschappij

Opgericht in 1857

Kapitaal . . . . . f 50.000.000.—
waarvan geplaatst en
volgestort . . . . . f 47.000.000.—
Reserve . . . . . f 11.000.000.—

Hoofdkantoor te **BATAVIA.**

Agentschappen in de voornaamste plaatsen van
Nederlandsch-Indië, te **AMSTERDAM** en te
'S-GRAVENHAGE,
Prins Hendrikplein 14.

Het Agentschap te 's-GRAVENHAGE
belast zich met alle Bankzaken, alsmede
met aan- en verkoop van Effecten.
Neemt gelden à deposito en in rekening-
courant tegen rentevergoeding.

Safe-Deposit.

Open en Gesloten Bewaarneming.

Commanditaire Bankvereniging **VISSER & Co.,**

Noordeinde 167 DEN HAAG Tel. H. 6831

Verricht alle Bankzaken

Administratie van Vermogens

Hypotheeken Assurantiën Spaarkassen

UTRECHTSCH BANKVEREENIGING

OPGERICHT 1873.

Kromme Nieuwe Gracht 20 UTRECHT

Behandelt alle Bankzaken.

Verhuurt loketten in hare Brand- en
Inbraakvrije bewaarplaats.

De Directeuren: **ANTON M. DE LEEUW**
W. BLIJKSEN Gz. 211

Rotterdamsche Bankvereniging

Kapitaal f 75.000.000.—

Reserve f 35.000.000.—

ROTTERDAM	AMSTERDAM	'S-GRAVENHAGE
Boompjes	Rokin	Mauritskade
Cooisingel		Bezuidenhout
Delftshaven	ZAANDAM	Kneuterdijk
Feijenoord		NAALDWIJK
SCHIEDAM		RIJSWIJK
VLAARDINGEN		SCHEVENINGEN

Deposito's

Cheque-Rekeningen m. rente-vergoeding
Handelscredieten

Voorschotten in Rekening-Courant
Gelegenheid tot Open- en Gesloten
Bewaargeving.

SAFE-DEPOSIT

DE BAS & Co., Bankiers HEERENGRACHT 17 - 'S-GRAVENHAGE BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

:-: Safe-Inrichting. :-:

de heer Ong Hok Lan, Voorzitter; de heer Kwee Thiam Ling, onder-voorzitter; de heer Sie Boen Lian, secretaris; de heer Njo King In, adj.-secretaris; de heer Ong Tjeng Hong en mej. Tan Kun Hong Njo, penningmeesters; de heeren Lie Ping An en Tjoa Sie Wan, adviseurs; de heer Tjhioe Boen Tjaij, de heer Ong Tjong In, mej. Tan Siang Nio, de heer Tan Ek Tjwan en de heer Ong Tjhing Hong, commissarissen.

Zij, die als donateurs wenschen op te treden, kunnen zich wenden tot den heer Sie Boen Lian, adres Nias Stadsverband.

LITERATUUR-OVERZICHT.

Nakianken van het Javacongres.

In het Nr. van 1 Juli van de Java-Post beschrijft Th. zijn indrukken van het jongste „Java-Congres” (het eerste werd in 1919 gehouden).

„Wat een schat van kunst trad daarbij uit het verborgen. Wij denken hier aan tooneel en dans, aan muziek en beeldhouwkunst, aan letterkundige en geschiedkundige nalatenschap. Wij zagen de Wajang Wong in de Kaboepaten van den Regent. Het was voor ons, die nog nimmer iets dergelijks gezien hadden, als een openbaring. Dat was iets anders dan het Westersch gehuppel en gestep. Ziet het stijlvol bewegen der armen en handen, de passen, het prachtig gestileerde spiegelgevecht, geen oogeblik op platte wijze de werkelijkheid nabootsende. Let op de harmonie die er bestaat tusschen dans en kleeding, het grillige hoofdtooiel, de armversieringen en het kleurrijke gewaad. Daar is in dat alles niets overladers, ondanks de groteskheid van het geheel. Elke beweging is bestudeerd en beheerscht en ondergeschikt aan het totale effect.

Op verschillende wijze reeds hebben de helden getracht elkander te doden. Zij zullen het nu met boog en pijl probeeren. Onmiddellijk verandert het rythme en gaat over in een deinende beweging, die het strekken van den hoog karakteriseert. Met sierlijk beweeg, met wijken en wenden trachten de krijgers elkander te verschalken. Let ook op de gamelan, hoe deze elke nieuwe phase op andere wijze tot uitdrukking brengt. Telkens wijzigt de klankkleur op hoogst moderne wijze. En bij het dansen der hoonende knapen schiet plotseling een oolijkheid en joligheid in het orkest met gultige klankenritsjes, die tegen het tartend schelgerinkel der potsierlijke dansende knapen luimig afsteken.

Toch — laten we 't maar eerlijk zeggen — is de Westersche bezoeker ten slotte niet tegen een dergelijke vertooning opgewassen. Daarvoor is hem, die aan de razendvlugge variaties van onze tooneel- en bioscoopvoorstellingen gewend is, de opeenvolging der verschillende scènes te langzaam. De herorieke krijgers wachten te lang naar onzen smaak, eer zij elkander den doodelijken slag toebrengen.

Doch dit ligt uitsluitend aan onszelf. Want zie maar eens naar het Inlandsche volk daarbuiten, hoe het elke beweging met gretigheid volgt, elk ingewikkeld en toch zoo volmaakt juist gebaar der sierlijk bewegende handen of van het even geneigde hoofd.

Een volk, dat in dergelijke kunst behagen vindt, moet een kunstzinnigen aanleg hebben, een fijnen smaak, die de gewone man in Holland helaas niet bezit.....”

Het artikel, waarvan we het bovenstaand citaat geven, wordt in een volgend Nr. voortgezet.

Eerste Nederlandsche Missiecongres.

Van het eerste Nederlandsche Missiecongres, gehouden bij gelegenheid van de Zuid-Limburgsche Missieweek te Maasricht, 12—14 Juli 1921, zal worden uitgegeven een Verslagboek, waarin de tekst zal worden gepubliceerd van de redevoeringen op dit Congres gehouden door: Pr. J. Mulders: Java kan en moet gewonnen worden voor Christus; Pr. H. Raymakers: Oost-Aziatische cultuur en haar geschiktheid voor het Christendom; Pr. D. Cox: De paedagogische waarde der Missie-idee; C. J. Zwijsen: Het machtige middel der school in dienst van het Missiewerk; J. A. v. d. Deysel: Pessimisme en optimisme bij de Mahomedanenmissie; Dr. G. Brom: Europeesche Missiegebieden; Dr. J. Schmutzer: Leekenaarheid in het Indische Missiegebied; Dr. P. van Hasselt: Medische missie; ir. L. J. H. Feber: De Indische kruistocht; Dr. J. Smit: Meer zorg voor de opleiding van de Inlandsche geestelijkheid. Vele foto's zullen dit hoog interessante missieboek van plm. 200 blz. verlichten (Uitgave van den Missiebond te St. Michiels-Gestel).

De Eerste.

Onder dit opschrift bevat het Mei-Nr. van „Wederopbouw, Maandschrift gewijd aan de Jong-Javanen-beweging”, een artikel van A. R., waarin de schr. zijn voldoening te kennen geeft dat ir. R. Sarengat is opgetreden als voorzitter van de afdeling Batavia der vereniging „Boedi Oetomo”. Ingenieur Sarengat is de eerste van de Javanen met univer-

CASTRICUM N.H.

**Hotel-Pension-Café-Restaurant
„DE RUSTENDE JAGER”**

Aangenaam Zomer- en Winterverblijf
Prachtige Duinen en Bosschen
Matige Pensionprijzen

Sinds 1 April onder nieuw beheer.
Aanbevelend, J. BLAAUW.

Oranjobank

Noordeinde 39 - DEN HAAG - Telef. H. 3407.
Handelscredieten, Rekening-Courant,
Deposito's Incasso's,
Spaarbankboekjes rentende 4 pCt.

sitaire opleiding, die leider wil zijn van een politieke vereniging. Dr. Hoesein Djajadiningrat, Ir. Notodiningrat, Mr. Gondowinoto, Dr. Soewarno en anderen, die na volbrachte studie in Indië waren teruggekeerd, zijn blijkbaar vergeefs aangezoekt, wat den schr., die in de politiek een middel ziet tot bevrijding van zijn volk, niet kan bevredigen.

Algemeen Landbouweekblad voor Ned.-Indië.

Hoofdzakelijke inhoud van No. 51: De cultuur-technische mogelijkheden van bezuiniging in onze cultures, door T. Ottolander. — Notulen van de bijeenkomst der Zuid- en Noord-Banjoewangi-planters, gehouden te Sawo Djadjas op 2 Juni 1921. — Groenbemesting. Ervaringen uit de praktijk. — Minimum-loonen. — Het arbeidersvraagstuk. — Bruine binnenbastziekte der Hevea, haar oorzaak en bestrijding. — Rubberberichten. — Theeberichten. — Rijstberichten. — Suikerberichten.

De West-Indische Gids.

Inhoud van de Aug.-afl.: Portret van den nieuwbenaamden Gouverneur van Curaçao Mr. N. J. L. Brantjes. — De toekomst van verschillende cultures in Suriname, door T. Pyttersen. III. De cassave (Schr. zegt dat met zekerheid kan worden aangenomen dat en klimaat en een groot deel van den bodem van Suriname gunstiger eigenschappen voor een cassave-cultuur bezitten dat die op Java een land waar zeer mooie resultaten met deze cultuur worden verkregen). — De Curaçaosche begroeting voor 1921, door Mr. B. de Gaay Fortman. — Curaçao. De voorstellen van den Gouverneur in het belang van de economische opheffing der kolonie, door Mr. B. de Gaay Fortman. — De handelsomzet van de kolonie Curaçao, door S. van Deventer. — Boekbespreking (Rapport betreffende een voorloopig onderzoek naar den toestand van de visscherij en de industrie van zeeproducten in de kolonie Curaçao, door Dr. J. Boeke, besproken door Prof. Dr. Max Weber). — Kaart van Paramaribo, besproken door Jhr. L. C. van Panhuys. — Bibliographie.

Ned.-Indisch Rubbertijdschrift.

Hoofdzakelijke inhoud van het 15 Juni-Nr. De Assistenten-regeling ter Oostkust van Sumatra. — Aanteekeningen op het standaard-contract der Ned.-Ind. Vereniging voor den Rubberhandel, door Mr. G. J. Wijers. — Malangsche Landbouw-Vereeniging. — Is een verkooporganisatie voor rubber mogelijk? — De rubberpositie in Amerika. — Nieuw plan voor de bescherming van de rubberindustrie. — De ontwikkeling van de Britsche rubberindustrie. Werkkrachten in de cultures ter Sumatra's Oostkust. — Gouvernements Guttapercha-onderneming „Tjipetir”. — Groot-kapitaal en cultures. — De rubber-situatie in de Straits.

Volkstelling Java en Madoera.

Het Nr. van 28 Juli van „Handelsberichten” geeft een staatsje van de voorloopige uitkomsten van de in November 1920 gehouden volkstelling op Java en Madoera. De opgave is residentsgewijze en laat een totaal zien van 135.216 Europeanen, 34.462.751 Inlanders, 419.237 Vreemde Oosterlingen, te zamen 35.017.204 zielen.

De Europeanen bestonden uit 74.141 mannen en 61.075 vrouwen; de Inlanders uit 16.881.206 mannen en 17.581.545 vrouwen; de Vreemde Oosterlingen uit 228.453 mannen en 190.784 vrouwen. De totale bevolking bestond uit 17.183.800 mannen en 17.833.404 vrouwen.

Vergeleken bij den toestand op eind December 1905 is de bevolking van Java en Madoera vermeerdert met 4.916.624 zielen of gemiddeld per jaar met ruim 325.000 zielen.

Surinaamsche Liberia-koffie.

Aangezien vernomen was, dat in de Noorsche landen de Surinaamsche Liberia-koffie verdrongen werd door de Santos-koffie, noodigde het Departement van Koloniën den heer W. de Cock Buning, Handelscommissaris voor Ned.-Indië, uit om van zijn aanwezigheid in de Noorsche landen tevens gebruik te willen maken om naar dat verschijnsel een onderzoek in te stellen.

De heer de Cock Buning bericht, volgens het 28 Juli-Nr. van „Handelsberichten”, o.m. het volgende:

De Surinaamsche Liberia-koffie wordt niet zoo zeer verdrongen door de Santos-koffie dan wel door betere soorten in het algemeen. De reactie op de onthouding van goede verbruiksartikelen gedurende den oorlog, de verhoogde levensstandaard in alle kringen der bevolking en vooral de hooge loonen der laatste jaren hebben een verlangen doen ontstaan, welke ook zijn invloed op het verbruik van koffie heeft. Vooral in Denemarken is de vraag naar prima koffie-soorten zeer groot, wat ten gevolge heeft gehad, dat er absoluut geen vraag meer is naar Liberia- en naar Robusta-koffie. Waar de Suriname-Liberia nog achter staat in kwaliteit bij de Java-Liberia, daar is de teruggang in den afzet van deze soort voor Denemarken verklaard.....

In Zweden is de vraag naar Liberia nog belangrijk en daar is de Suriname-Liberia zeker niet verdrongen door de Santos-koffie, evenmin als dit het geval is in Noorwegen, waarheen de meeste Liberia schijnt te gaan.....

Restaurant KOLLÖFFEL

HEERENGRACHT 241 tusschen Gasthuismolensteeg
en Raadhuisstraat.

AMSTERDAM - TELEF. N. 4390.

PLATS DU JOUR VAN 12—1.30 UUR.

Diners van 4—8 uur à f 1.40 (omvattende Soep of voorgerecht, Vleesch of Visch, Groenten, Aardappelen en Dessert).
ABONNEMENTSBOEKJES van 10 coupons f 13.—
Zondags geopend van 4.30 tot 7.35 uur.

Mode-Academie J. & G. DE GRAAFF,
 's-Gravenhage - Anna Paulownastraat 18a.
Voornaamste Vakschool in het Costuumvak.
 Theoretische en praktische, volledige opleiding van Dames tot Costumière, 1e Coupeuse,
 Directrice en Leerars in het Costuum-, Mantel- en Lingerievak.
 Aanmeldingen bij de Directrice G. DE GRAAFF.

De Indische Mercur.

Inhoud van No. 30: Het rendement bij afwijkende methoden van rietsapzuivering, door ir. J. S. de Haan, met Naschrift van dr. H. C. Prinsen Geerligts. — De positie van het artikel rubber. — Internationale Vereeniging voor den Rubberhandel in Ned.-Indië (overzicht jaarverslag 1920—'21). — Kultuurberichten. — Kleine mededeelingen. — Financiële berichten en verslagen. — Literatuur over verschillende cul- tures.

De uitvoerhandel van Padang.

Bij het vergelijken van de uitvoercijfers voor het eerste kwartaal van 1921 van de havenplaats Padang, aan de hand van de gegevens van de Handelsvereeniging te dieer plaatse, met de overeenkomstige cijfers voor 1920, valt onmiddellijk de sterke daling van den uitvoer in 1920 op.

Slechts de uitvoer van twee producten, n.l. klapperolie en kassia, geeft hogere cijfers te zien. In 1920 werden 1.5453 picol klapperolie uitgevoerd en in 1921 16.302 picol driemaal zooveel. Ook de uitvoer van kassia is bijna verdrievoudigd en liep op van 1011 picol tot 2757 picol. De uitvoer van copra verminderde van 47.554 tot 2.007 p. De groot gedeelte van deze vermindering laat zich echter verklaren door de verhoogde uitvoercijfers voor klapperolie. Naar verhouding is de daling van de uitvoercijfers van kassia wel het meest markant. De uitvoer van dit product is teruggang te zien van 620 tot 6 p. Koffie, gambir, rötan, rubber, tabak, enz. alles liep beduidend terug. Uit de cijfers blijkt meer dan duidelijk, dat ook voor Sumatra's Westkust, waarvan Padang de voornaamste uitvoerhaven is, het eerste kwartaal van 1921 allesbehalve voorspoedig is geweest.

***

Verslag omtrent den toestand der Nederlandsche Handel- maatschappij en hare handelings in het boekjaar 1920 (hierin o.m. economisch overzicht van Ned.-Indië over 1920).

De Amboinees als inheemsch soldaat (overzicht eener reis van D. Pattipeilo). — Uit Meranke, De vogeljacht, door P. Vertenten. (De Java-Post, 24 Juni 1921).

Het Javaansche volk en de Westersche cultuur. — Opiumman. XIII. De invloed van opiumgebruik op den economischen toestand van gezin en maatschappij, door M. Tuijn. (De Banier, 17 Juni 1921).

Misdadige geldverspilling, door M. M. (naar aanleiding van het verslag der Defensie-commissie). — Nieuw-Guinea met illustraties van land en volk aan de Humboldtsbaai). De Reflector, 18 Juni 1921).

Wegenonderhoud op Java, door ir. A. H. Sweys. (De Ingenieur, 30 Juli 1921).

Overzicht van de Inlandsche en Maleisch-Chineesche pers. No. 24. Bureau voor de Volkslectuur en aanverwante aan- gelegenheden. Afdeling Pers. (Weltevreden, Drukkerij Volks- lectuur).

Ter nagedachtenis aan Cornelis Winst Blijd, in leven predi- kant en presbyter der Evang. Br. Gemeente in Suriname, door Theod. A. C. Comvalius te Paramaribo. (Paramaribo, N. B. Heyde).

Cattle-breeding stations in Sumatra. — Fruit cultivation in Java. (The Dutch East Indian Archipelago, 15 June 1921).

Ein schweres Erdbeben in Sumatra. (Berichte der Rhein. Missions-Gesellschaft, Juli 1921).

On the phonology of the Malay and Negrito dialects spoken in the Malay States of Lower Siam, by R. J. Lloyd. (Bulletin of the School of Oriental Studies, London, Vol. 2, Part 1).

Der heutige Stand der Baumwollfrage, von M. Schanz. — Die Lebensaussichten der grossen Völkerschaften in Deutsch- guinea, gemessen an der Proliferation, von Medizinalrat Dr. R. Kopp. (Koloniale Rundschau, Juni 1921).

Suriname.

In „Suriname” van 17 Juni komt een ingezonden stuk voor (in de Engelsche taal) van den balata- industrieel John Moses, handelende over de staking der Boschnegers aan de Marowijne.

De twee voornaamste oorzaken die genoemd wor- den zijn:

1e. De verkeerde politiek van het Fransche gou- vernement, dat gedurende 3 jaren (1918, 1919, 1920) de toelage van ruim 1000 francs, die aan Awansai, den granman, werd uitgekeerd, inhield. Ondanks herhaalde aanvragen van den granman bleef men het geld inhouden.

2e. De houding, die het bestuur op Albina aan- neemt tegen de Boschnegers. Toen zij b.v. kwamen klagen over afzetterij door de winkeliers, werden zij weggejaagd, of er werd hun gezegd, dat dit de zaken van den Commissaris niet waren.

Dat de staking nu geëindigd is, wordt beschouwd als het werk van den posthouder van Lier. Zonder zijne tusschenkomst zou men waarschijnlijk noch van Hollandschen, noch van Fransehen kant ge- slaagd zijn, de Boschnegers weer aan het werk te krijgen.

De Gouverneur heeft een bijzondere commissie ingesteld, bestaande uit den ondervoorzitter van den Raad van Bestuur, Mr. L. J. Rietberg en den Gouvernementssecretaris Mr. L. J. Eekhout, ten einde een grondig administratief onderzoek in te stellen naar de diepere oorzaken van bovengenoem- de staking en van al wat daarmee verband houdt. De commissie werd vergezeld door den posthouder van Lier en den tijdelijken kommiss bij de belas- tingen J. J. Smit, die als tolk zal fungeren.

Amakti, het opperhoofd der Aucaners, is naar aanleiding der staking naar Paramaribo ontboden.

***

Uit Boven-Suriname wordt aan „De West” van 1 Juli geschreven:

„Onder de Boschnegers aan de Boven-Suriname valt een zekere ongerustheid waar te nemen. Reeds lang werd het gerucht verspreid, dat de blanken doende waren om een nieuwen oorlog tegen de Boschnegers voor te bereiden. Dit praatje heeft — hoe dwaas het klinkt — nieuw voedsel gekregen door het bericht, dat het gouvernement een telling wenschte van Boschnegers.

Eenige weken geleden is een bode van het Aucaner opperhoofd Amakti in Boven Suriname aan- gekomen, met een opdracht aan den hoofdkapitein Amad op Bakoe Kondre. Er werd toen een oproe- ping rondgezonden bij de Boschnegers voor een zit- ting op Bakoe Kondre. Wat de opdracht is, kon ik niet te weten komen. Wel heb ik de schriftelijke machtiging gelezen die Amakti den boodschapper medegaf. Deze luidt:

„Ik ondergeteekende Amakti van Otterloo gran- man der Aucaners heb dezen man Apawisie rond- gezonden om dienst te doen, mocht hij in gebreke komen, zoo verzoekt ondergeteekende beleefd, dat men hem de noodige hulp zal verlenen. Namens de ondergeteekende Amakti van Otterloo. 21 April 1920”.

De schrijver dezer machtiging is niet de post- houder van Lier. Ook trekt de aandacht dat de machtiging het jaartal draagt van 1920, hoewel de boodschapper eerst eenige weken geleden aankwam. Een vergissing wellicht?

De West heeft dit bericht aan den heer van Lier vertoond, die thans onze specialiteit is op dit ge- bied. Hij vermoedt dat men hier te doen heeft met een gewoon geleidebriefje, zooals Amakti vaak geeft aan kennissen die op reis gaan. Apa Wisie is een familielid van het opperhoofd, die eenigen tijd ge- leden voor de vrachtvaart de Tapanahony verliet en voor privé aangelegenheden naar Boven Suri- name is gegaan. Hij is nu weer vertrokken naar de Tapanahony.”

***

De heer Westra, juist aangesteld tot tijdelijk agent-generaal voor de immigratie, gaat, niettegen- staande hij zich voor vijf jaar verbonden had, plot- seling den Surinaamschen dienst verlaten.

De Surinamer dringt er op aan, dat hij de redenen openbaar maakt, die hem hiertoe hebben geleid, want het doet, volgens dit blad, erg onsympathiek aan, dat hij heengaat op het oogenblik, dat de kolonie de vruchten zou gaan plukken van de finan- cieele offers, die zij zich ook ter wille van den heer Westra, op wiens verzoek de detachering is ge- schied, heeft getroost.

Naar aanleiding van het vertrek van den heer Westra geeft „De Surinamer” van 19 Juni in over-

TAAMS & KEYSER
 Bankastraat 10 's-Gravenhage
IN EFFECTEN.
 Speciale afdeling Incourante Fondsen.
 Cultures - Industrie - Handel.
 Ons blad wordt op aanvraag geregeld toegezonden.
 COUPONS. REK.-COURANT.

**NEDERLANDSCHE
 HANDEL - MAATSCHAPPIJ**
 Gestort Kapitaal . . . . . f 80.000.000.-
 Statutaire Reserve 18.979.250.-
 Buitengewone Reserve 22.860.000.-
 Hoofdkantoor: AMSTERDAM.
 Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.
 Vestingen in Nederlandsch-Indië,
 Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.
 In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Trans-
 ferten. — Incasseeringen en Financieringen. — Schrifte-
 lijke of Telegrafische Credieten. — Reiscredietbrieven. —
 Deposito's. — Rekening-Courant. — Administratie van
 Effecten en alle andere Bankzaken.
 RENTEVERGOEDING VOOR DEPOSITO'S:
 Met één jaar opzegging 4½ pCt.
 Voor andere termijnen nader overeen te komen,

Algemeen Assurantiekantoor DE BAS
 Fluweelen Burgwal 6 - DEN HAAG - Telefoon H. 4650
 Bezorgt U elke gewenschte verzekering
 op de billijkste conditiën.

Handel- en Cultuur-Maatschappij
 Gevestigd te AMSTERDAM, Prins Hendrikkade 79. 210
 Telefoon 49 Noord, Telegram-adres: Amesz, Amsterdam.
 IMPORT van alle Nederlandsch-Indische producten.
 Neemt op zeer billijke conditiën vertegenwoordigingen aan
 van in Nederlandsch-Indië gevestigde firma's.
 Belast zich met den verkoop van — en geeft voorschot op
 producten als: Tabak, Koffie, Rijst, Oliehoudende Ge-
 wassen, speciaal Copra, Sesame Zaad, Grondnoten, enz.
 EXPORTEURS van alle voorkomende artikelen zooals:
 Textiel-, Papier-, IJzer- en Staalwaren, Sundries,
 Levensmiddelen, enz.
 BANKIERS: Nederlandsche Handel-Maatschappij.

Voor Collectieve **Ziekte-
 Verzekering**
 is de aangewezen Maatschappij
 de **Centrale-
 Onderlinge**
 Ziekenkas onder Administratie der Z. H. V.
 Pletterijkade 50 's-Gravenhage

HOEKER & ZN.
 Uitsluitend adres Heerengracht 435-437
 Goud - Zilver
 Paarden - Brillanten
 AMSTERDAM 197 Telefoon 309 Noord

Bank-Associatie
 Wertheim & Gompertz 1834 en Gredietvereeniging 1859.
ALLE BANKZAKEN.
 Kapitaal en Reserves f 19.500.000.— 25 Kantoren

NEDERLANDSCH INDISCHE HANDELSBANK
 AMSTERDAM BATAVIA 's-GRAVENHAGE
 Ampenan, Bandoeng, Bombay, Calcutta,
 Cheribon, Gorontalo, Hongkong, Kobe, Makas-
 sar, Medan, Menado, Palembang, Pekalongan,
 Probolinggo, Semarang, Shanghai, Singapore,
 Soerabaya, Tegal, Tjilatjap, Weltevreden.
 Kapitaal f 55.000.000.- Reserven f 47.750.000.-

ZOO JUUST ONTVANGEN:

Parakan Salak Thee,
 kwaliteit en prijs als vóór den oorlog,
 80 cent per pond.
 VERRIJGBAAR BIJ
F. C. DE BRUYN
 DANCKERTSTRAAT 43. - TELEF. 3361

**HAARLEMSCHE
 BANKVEREENIGING**

HAARLEM, LEIDEN, AALSMEER
 BEVERWIJK, BLOEMENDAAL
 EDAM, HILLEGOM, HOOFD-
 DORP, LISSE, PURMEREND
 IJMUIDEN, ZANDVOORT.....

KAPITAAL EN RESERVE ca f 5.000.000.—

Confiserie en Chocolaterie Royales

J. A. Krul

Salon de Rafraichissements

NOORDEINDE 44

DEN HAAG

Dans-Instituut

WEIJNE

vroeger Den Haag

THANS

ROTTERDAM

21 Jonker Fransstraat 21

Aanvang van de privaats-
 lessen 12 September a.s.,
 direct na zijn terugkeer uit
 Engeland, Frankrijk en
 Duitsland.

Aanvang van den nieuwen
 cursus 17 October a.s.

Prospectus op aanvraag.

Firma KIEWIET DE JONGE

Lange Bisschopstraat 25, DEVENTER.

SPECIAAL MAGAZIJN VAN

Huishoudelijke Artikelen
 Haarden en Kachels
 Tuin- en Serremeubelen.

**VAN STRAALEN MONSIEUR & ERKELENS.
 WIJNHANDEL**

Hoofdkantoor: ROTTERDAM, Leuvehaven 34, Tel. 2456.
 Bijkantoor: DEN HAAG, Lloydgebouw
 Piet Heinplein, Tel. 1587
 Bijkantoor: DEN HELDER,
 Hoofdgracht 37, Tel. 83.

weging het immigratie-departement op te heffen.
 „Zooals men weet, zijn verleden maand, zoo
 schrijft dit blad, de laatste Britsch-Indiërs, onder
 contract werkend, vrijgekomen. De immigratie van
 Britsch-Indiërs onder contract is voor goed afge-
 schaft. Het gevolg hiervan is, dat vele werkzaam-
 heden van het agent-generaalschap, welke uit het
 tractaat met Engeland voortvloeiden, zijn vervallen.
 Deze betrekking was dan ook in hoofdzaak ten ge-
 noege van de Engelsche regeering.
 Voor onze eigen Nederlandsche onderdanen, Ja-
 vanen onder contract, is deze betrekking absoluut
 geen vereischte.....

Nu wij een Bevolkingsregister-bureau hebben, is
 het ook alleszins redelijk, dat alles wat hierop be-
 trekking heeft, door één Lichaam worde verricht.
 Anders krijgt men noodlooze en van zelf een kost-
 bare omslachtigheid, met het gevaar nog slecht werk
 af te leveren.....

De werkzaamheden der kolonisatie van Britsch-
 Indiërs en Javanen zouden heel gevoeglijk over-
 gebracht kunnen worden naar het Landbouw-
 departement, waar zij, goed beschouwd, eerst recht
 op haar plaats zijn.....

Het opheffen van het Immigratie-departement
 zou nog dit groote en goede gevolg hebben, dat de
 aankomelingen zich gemakkelijker assimileerden.
 En die assimilatie, dat aanpassen aan land en volk
 door kolonisten, is noodzakelijk en moet daarom
 met alle middelen bevorderd worden.”

In een voortreffelijk gesteld artikel komt de heer
 H. van Ommeren in „Suriname” van 24 Juni tegen
 dit voorstel op.

Onze ruimte gedooft niet meer dan een klein
 deel van het betoog hier over te nemen. De om-
 schrijving van de taak van den Agent-Generaal
 volge hier:

„De opgaaf van dit ambt: voor den toevoer van
 buiten, het behoud en het tot hun recht doen ko-
 men van levende bouwstoffen voor den opbouw van
 dit gewest te zorgen, een hechten samenhang te be-
 vorderen met het aanwezige materiaal, doch daarbij
 den schijn te vermijden van een persen in vreemde
 vormen; de hang naar den bodem van oorsprong
 te doen afsterven, zonder evenwel vervreemding te
 willen doordrijven, hetgeen noodzakelijke reactie
 hier zoowel als ginder zou moeten teweeg brengen
 — kortom het eenigszins aartsvaderlijk besturen,
 leiden en opvoeden van een breede groep van
 vreemde herkomst, om die te winnen voor de eigen
 gemeenschap, zonder verwekking van het gevoel
 geroofd en ontroofd te worden van en aan haar
 stam — deze opgaaf is voorwaar geen alledaagsche,
 geen die door een „huisjongen” kan worden vol-
 bracht, maar die bijzondere hoedanigheden, alsook
 een eigen, speciale organisatie vraagt”.....

.....„Hunne moreele en materiele belangen be-
 hartigen, hen beschermen tegen misbruiken e.d.,
 zoowel in eigen kring als daarbuiten; meer nog:
 in hunne familie- en persoonlijke aangelegenheden
 de zoo vaak gevraagde tusschenkomst verlenen
 als vaderlijke raadgever en scheidsrechter, kortom
 hen bijstaan en voorlichten in bijna elke aange-
 legenheid huns levens, ziedaar een groot deel van
 den dagelijkschen arbeid, waarvoor hij moeilijk ge-
 mist kan worden en welke niet kan worden waar-
 genomen als nevenverrichtingen van een anderen
 ambtenaar.”

Het artikel eindigt met deze woorden:
 „Het opheffen zou het begin zijn van de afbraak
 van het huis der Kolonie.
 Slooperswerk!”

Wij scharen ons geheel aan de zijde van den heer
 van Ommeren en hopen, dat niet tot dit sloopers-
 werk zal worden overgegaan.

Het verzwaren van de taak van het landbouw-
 departement zou dit departement ontwrichten. Men
 denke aan de samenvoeging van de afdelingen
 bouwdepartement, koloniale vaartuigen en kolo-
 niale spoorwegen. Wij hebben indertijd in dit blad
 ernstig tegen dien maatregel gewaarschuwd en

voorspeld dat men daarop zou moeten terugkomen,
 hetgeen ook geschied is.

De directeur van de W.-I. Cultuurbank deelde
 aan een medewerker van „De Surinamer” het vol-
 gende mede:

De Regeering heeft de W.-I. Cultuurbank in staat
 gesteld steun te verleenen aan de landbouwonder-
 nemingen in Suriname. Hiervan is telegrafisch be-
 richt ontvangen.

De voorschotten zullen verleend worden op Li-
 beria-koffie en wel op de volgende voorwaarden:
 1. De koffie moet van prima kwaliteit zijn; 2. per
 K.G. wordt 50 ct. gegeven; 3. als rente wordt 6 pct.
 betaald op de voorschotten; 4. de kosten komen
 voor rekening der plantages; 5. het product wordt
 aan de W.-I. Cultuurbank in pand gegeven; 6. de
 eerste hypotheek wordt ten behoeve van de Cul-
 tuurbank verleend en 7. het voorschot wordt ver-
 strekt op de voorradige koffie en voor den oogst
 van het loopende jaar.

Nu doen zich de volgende moeilijkheden voor.
 Verscheidene plantages hebben ook cacao in cultuur
 en zullen dus met het te verstrekken bedrag niet
 kunnen rondkomen, daar alleen op koffie voor-
 schotten worden verleend.

Dan is de eerste hypotheek van vele plantages al
 ten behoeve van het Immigratiefonds verleend. Bij
 de nieuwe regeling der immigratie zouden die plan-
 tages afgeschreven worden, die op 31 December
 evenveel te goed zouden hebben als de vordering
 van het Immigratiefonds op haar. Die plantages,
 die nu meer te betalen hebben dan haar vordering,
 bedraagt, zijn dus nog niet geroyeerd voor de hy-
 potheek. Bovendien zijn er plantages, waarbij dit
 financieel wel mogelijk is, maar die nog niet ge-
 royeerd zijn, daar deze zaak nog niet heelemaal in
 orde is. En dan komt er nog bij, dat 50 ct. beneden
 den kostprijs blijft.

Verdere bijzonderheden zijn vooralsnog niet be-
 kend.

„Suriname” van 24 Juni schrijft:
 „Dat petroleum hier voorkomt, schijnt vast te
 staan.

Evenwel meenden deskundigen tot nu dat zij niet
 in ontginbare hoeveelheid is aan te wijzen.

Onlangs echter werd de aandacht van het Be-
 stuur gevestigd op het door bevoegden geconsta-
 teerde feit, dat de bodemformatie hier overeenkomstig
 met die op Borneo, waar rijke petroleumbronnen
 zijn ontdekt.

In verband daarmee moet de regeering gevraagd
 zijn de Bataafsche Petroleum Mij. uit te noodigen
 een nader nauwkeurig onderzoek in te stellen naar
 de aanwezigheid van petroleum in ontginbare hoe-
 veelheid in den bodem van Suriname.”

„De West” schrijft:
 „De crisis in den landbouw doet naar allerlei
 middelen van bestaan omzien. Zoo is de directeur
 der pl. Boxel, welke stop wordt gezet, weder aan het
 steenen bakken gegaan op zijn plantage Vreeland.
 Vroeger kon de steenbakkerij niet loonen, omdat
 van allerlei oude plantages steenen tegen sterk con-
 curreerende prijzen werden aangeboden. Thans is
 dit aanbod verminderd en is de prijs van ingevoer-
 de steenen belangrijk hooger geworden. Vreeland
 levert thans steenen voor f 45 per duizend, afge-
 haald op de plantage.

Het gouvernement heeft reeds vrij belangrijke
 bestellingen gedaan. Het schijnt, dat voor dezen
 prijs het bedrijf winstgevend kan worden uitge-
 oefend.

De plantage Vreeland zelf word verkaveld. Men
 wil de gansche plantage in percelen verdeelen en
 verkoopen aan kleine landbouwers. De eigenaren
 behouden alleen het gedeelte waarop de steenba-
 brik staat.”

Koninklijke West-Indische Maildienst

Amsterdam

Passagiersdienst

naar en van SURINAME en CURAÇAO, Br. Guiana,
 Trinidad, Venezuela, Columbia, Centraal Amerika, Haiti.

Wed. G. STREITWOLF

Noordeinde 105, 's-GRAVENHAGE, Tel. H. 2413

GUMMI SPONSEN
 SPONSEN ZAKKEN
 BADMUTSEN

Wissel In-en Verkoop. Credietbrieven. Telegrafische Uitbetalingen.	Hollandsche Bank voor West-Indië		Incasseringen. Handelsinformaties. Rembours- en Document-Credieten.
	Heerengracht 252 AMSTERDAM Telefoon N. 3290		
	CURAÇAO CARACAS VENEZUELA		
	130 Belast zich met alle Bankzaken op West-Indië, Venezuela, Columbia en Midden-Amerika.		

Onder het hoofd „Surinamers” schrijft „De West” van 24 Juni:
„Uit Indië verneemt de Suriname, dat het nieuwe s.s. „Sawahloentoe”, groot 5300 ton, van de Koninklijke Maatschappij, op 3 Juni j.l. proefstoomde en Juni op reis ging met in hoofdzaak officieren van Surinaamschen oorsprong, n.l. kapitein M. J. Esser (zoon van den gepens. insp. v. pol. J. J. Esser), 2e luitenant A. v. Meerten (zoon van de gewezen Ds. Comm. J. van Meerten), 3e off. J. Samson (zoon van den luitenant J. Samson), assistent machinist B. Dragten (zoon van Dr. Dragten).”

Aan het Verslag van de Nederlandsche Handelsmaatschappij over 1920 ontleenen wij het volgende:
„Suriname. In de 38ste campagne, loopende van September 1919 tot 31 Augustus 1920, werden op deze suikerfabriek „Mariënborg” vermalen 45.983 ton riet, afkomstig van 2.503 akkers, gevende derhalve een gemiddeld rendement van 18 3/7 tons riet per akker. Deze leverden op 4.213 tons suiker. Met inbegrip van een restant van de vorige campagne, groot 704 tons, werden hiervan verscheept naar Amsterdam 3.213 tons en naar andere havens 980 tons, terwijl voor plaatselijk verbruik gefabriceerd werden 1.539 tons. De opbrengst per ton suiker bedroeg f 416.
De cacao-aanplant gaf een product van 9.353 K.G. Gedurende het verslagjaar stonden onze agenten overal in verbinding met 1 suikeronderneming, 1 cacaoaanplantage en 2 koffieplantages.
In den loop van het verslagjaar werd besloten tot de volledige vernieuwing van de suikerfabriek. Hoeveel met de vernieuwing van het gedeelte dat daarvoor het eerst in aanmerking komt reeds belangrijke bedragen zijn gemoeid, hebben wij gemeend dat het ten koste leggen daarvan te mogen overgaan, omdat wij blijk hadden ontvangen, dat deze onze belangstelling om de suikerindustrie voor de kolonie behouden te doen blijven, ook van overheidswege werd geapprecieerd. De in 1920 gemaakte winst werd geheel afgeschreven om, te zamen met een in vorige jaren gekweekte reserve, te strekken ter gedeeltelijke compensatie van de vernieuwingskosten.”

Curaçao.

Oud-Gouverneur Helfrich.

Op zeer sympathieke wijze hebben de ambtenaren van den heer Helfrich afscheid genomen. Eene commissie had zich gevormd, om den gouverneur een herinnering aan zijn verblijf in de kolonie aan te bieden. Dinsdagmorgen 21 Juni l.l. is deze commissie op het gouvernementshuis ontvangen, waar, volgens het verslag in de *Amigoe di Curaçao*, de voorzitter der commissie het woord nam
„om den gouverneur namens alle ambtenaren oprecht te danken voor de groote hartelijkheid en gunstige welwillendheid steeds van den landvoogd ondervonden. De gouverneur leefde mee met zijne ambtenaren, nam oprecht deel in hun wel en wee, ook der familie, en deed steeds zijn uiterste best om hen rechtvaardig te besturen. Daarom hadden de ambtenaren er prijs op gesteld den scheidenden gouverneur een herinnering aan Curaçao aan te bieden.
Het huldeblijk, bestaande uit een studeerkamerameublement, zal hem met de oorkonde in Holland worden aangeboden.
Diep ontroerd dankte gouverneur Helfrich voor dit hem zoo hoogst aangenaam bewijs van sympathie. De procureur-generaal had het juist gezegd, de gouverneur heeft veel gevoeld voor zijn ambtenaren, hun het werken aangenaam trachten te maken en steeds gestreefd hun rechtvaardige lotsverbetering naar best vermogen te bevorderen. Deze herinnering wordt door hem dankbaar aanvaard en zal hem een groote voldoening verschaffen, ook in latere levensjaren.”
Hetzelfde blad heeft een hoofdartikel „Ten afscheid”, waarin een terugblik wordt geworpen op het bestuur van gouverneur Helfrich en de wensch wordt uitgesproken, dat het plan-Helfrich, neer-

gelegd in de wenschelijkheidsbegroting, niettegenstaande het heengaan van den ontwerper, gevolgd zal blijven. Het artikel eindigt aldus:

„Voortvarend in hooge mate heeft Gouverneur Helfrich een open oog getoond voor alle misstanden; naar zijn beste vermogen heeft hij getracht ze te verbeteren. Niet altijd gelukte hem dit, maar zeer dikwijls buiten zijn schuld. Ongetwijfeld geïnspireerd door Holland, heeft Zijne Excellentie een groote tactische fout begaan door reeds bij zijne installatie te spreken over het verhoogen van belasting. Dat nam de gemoeieren tegen hem in en deed zijn daden, hoe goed ook bedoeld, met wantrouwen afwachten. Van meer principieelen aard was de fout, dat deze katholieke Gouverneur in een katholieke kolonie de gelijkstelling voor het Bijzonder onderwijs niet doorvoerde, ook niet nadat deze gelijkstelling in Suriname al lang was afgekondigd.
Met dit al, het Gouverneurschap van den heer Helfrich heeft voor onze kolonie bijzondere betekenis gehad; het droeg een eigen stempel en kenmerkte zich als het bestuur van een zeer ijverig en talentvol landvoogd, wiens naam met eere zal genoemd worden in onze koloniale geschiedenis.”

Ook *Voz di Pueblo*, die weinig met den Gouverneur gesympathiseerd heeft en meent, dat Zijne Excellentie niet één staatsrechtelijk, maatschappelijk en godsdienstig vraagstuk opgelost heeft, wensch niettemin den Gouverneur een goede reis en aangenaam weerzien in het moederland.
In den Kolonialen Raad heeft de ondervoorzitter van den Raad van Bestuur, de waarneming van het gouverneurschap aanvaardende, volgens het *Amigoe*-verslag, o.m. gezegd, dat hij betreurde het aftreden van den heer Helfrich, een man van karakter en ervaring en met goede bedoelingen voor de kolonie bezielde. Veel heeft de kolonie verloren in gouverneur Helfrich, die kwam vol ambitie en geestdrift en die veel over had voor den vooruitgang van de kolonie. De bevolking zal zijn heengaan betreuren, want veel vrucht kon verwacht worden van zijn activiteit.

Gouverneur Brantjes.

De Prins van 23 Juli l.l. heeft een portret van den nieuwen Gouverneur. Aan het bijschrift ontleenen wij nog, dat Zijne Excellentie te Purmerend is geboren.

De Telegraaf van 22 Juli l.l. geeft een interview van den heer Brantjes. Vastomlijnde plannen verklaarde deze nog niet te kunnen formuleeren, „maar zijn groote en vaste idee is deze: dat Curaçao moet profiteren van de mogelijkheden, die de jongste grondwet(?) oplevert ten aanzien der koloniën..... de meerdere medezeggenschap der bevolking in inwendige koloniale aangelegenheden, autonomie op ieder stuk van intern beleid, hetgeen het moederland niet minder ten goede komt dan de kolonie zelf. In het bijzonder brengt dit mee de *financieele onafhankelijkheid*, waardoor aan een toestand een einde komt die steeds (n.l. in de laatste 30 (60?) jaar ongeveer) de Curaçaosche begroting aan de handen van den Kolonialen Raad ontrukte o.m.(?) zoodra er een tekort was, iets wat regelmatig voorkwam..... Ditmaal zelfs heeft de Koloniale Raad deswege, ziende dat er een tekort is, de begroting niet eens in openbare behandeling genomen. Een behandeling toch zou nutteloos geweest zijn (????).
Mr. Brantjes ziet, ook al in verband met ingrijpende maatregelen welke op Curaçao met eenige der voornaamste levensfactoren op til zijn (o.a. de watervoorziening voor de bevolking, den landbouw en het havenbedrijf) de toekomst hoopvol in.
.....In ieder opzicht, aldus Mr. Brantjes, is vestiging van een waarlijk *vertegenwoordigend stelsel* in den Kolonialen Raad wenschelijk.” Het tegenwoordige systeem moet minstens gedeeltelijk door een *stelsel van volkskeuze* vervangen worden.
De jurist in Mr. Brantjes verheugde zich bijzonder over de „voorlijkheid” der rechtspleging in Curaçao (op Oost-Indisch voorbeeld, Red. K. W.), waar de rechter niet lijdelijk is als ten onzent en waar de vrije bewijsleer van kracht is. Deze instituten heb-

Een keurig,
zeer gewild,
tevens praktisch

**CADEAU
VOOR DAMES**

IS
**François Blom's
Moderne Kookkunst**

VERZAMELING

VAN

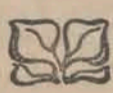
uitgezochte en beproefde Recepten, Opmerkingen over het toedienen der spijzen en wijnen, over het samenstellen van Menu's, opmerkingen over gereedschap, voorraad, enz.

BENEVENS RUIM

100 Afbeeldingen
van Opgemaakte Schotels

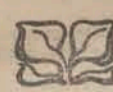
EN EEN

ALPHABETISCH REGISTER

BEKROOND MET DE GOUDEN MEDAILLE

op de Voedings-Tentoonstelling te Parijs 1889 en de Kookkunst-Tentoonstellingen te Antwerpen 1889 en 's-Gravenhage 1892 en met het Eere-Diploma op de Tentoonstelling te 's-Gravenhage 1905.

Ingenaaid f 4.- In linnen stempelband f 5.-

Verkrijgbaar in den Boekhandel en bij de Uitgeefster de N.V. TEN HAGEN, Den Haag.

ROTTERDAMSCH LLOYD
Directie: WM. RUYB & ZONEN - ROTTERDAM 21
Geregelde MAIL- en PASSAGIERSDIENST
van ROTTERDAM naar NEDERLANDSCH-INDIË met aansluiting naar alle havens in den IND-ARCHIPEL
LUXUEUS INGERICHTE MAILBOOTEN, alle voorzien van draadloze telegrafie en onderwater-kloksignaal.

C. P. A. NICOLAI
DUNKLERSTRAAT 33 - TELEF. H. 7057
hoek Valeriusstraat. 177
Specialiteit in Heeren-Modeartikelen
Rijne keuze. Nieuwste Modellen.

N.V. ZUID-HOLLANDSCHE MANEGE (v.h. Manège Washington)
 THERESIASTRAAT 145 ingang Joh. Camphuysstr. - DEN HAAG - TEL. B. 1111

Moderne rijlessen - Paarden per uur en per maand
 Handel in Paarden Luxe Stands en Boxes Tonneaux beschikbaar
 Dr. J. W. v. d. GUN.

BATIK VERVEN
 Batik-Apparaten, Batik-Teekeningen.
 ATELIER VOOR ONDERRICHT.
 OPGERICHT 1887.
FIRMA TENZER,
 Noordeinde 139a, DEN HAAG (Holland), Tel. 4229.
 KUNST-SCHILDERSARTIKELEN.
 Voorwerpen om te Sijden, Branden, Beschilderen, enz.

L. A. W. Burgerman
 Laan van Meerdervoort 96^B
 'S-GRAVENHAGE

Speciaal Adres
 voor
Indische Uitrustingen
 tegen
 scherp concurrerende prijzen

HOFLEVERANCIERS.
Wed. H. RAHDER & ZONN
 Wijnhandelaren

Filiaal: 's-Gravenhage
 Hoofdkantoor: Amsterdam
 Filiaal: Arnhem
 Filiaal: Gorinchem

Heemskerkstr. 1a Binnenkant 25 N. Plein 15 O. Vismarkt
 Tel. H. 3498. Intern. Tel. 389. Tel. 288. Tel. 61.

Prijscouranten worden op aanvraag gaarne toegezonden.
 Voor Export speciale condities.

KUNSTINSTITUUT
De Scheveningsche Muziekschool
 Dir. JOSEPHINE WINTER
 Keizerstraat 23 - Scheveningen

ben op Curaçao in de praktijk buitengewoon vol-
 daan *).
 Mr. Brantjes memoreerde de toekomstkracht
 welke steekt in de raffinaderijen voor petroleum,
 door de Koninklijke op Curaçao gesticht, die daar-
 door voor het grootste deel een einde maakte (?)
 aan de noodlottige emigratie, ook al blijft deze emi-
 gratie altijd eenigszins doorgaan tengevolge der
 hogere loonen op St. Thomas (?) en Jamaica (?).
 De landbouw zal weliswaar niet licht tot export toe-
 komen, maar de grootsche plannen met betrekking
 tot irrigatie ontworpen door Prof. Weiss uit Delft
 en in hun kansen thans onderzocht door ingenieur
 Molengraaff, zullen hopelijk althans de landbouw-
 belangen voor de kolonie zelf tot verwezenlijking
 kunnen brengen.
 Wij gelooven en verwachten, dat onze verre Ko-
 lonie het, na het ontslag (om gezondheidsreden
 (?)) van gouverneur Helfrich, met den nog jeug-
 digen en krachtigen nieuwen gouverneur..... alles-
 zins getroffen heeft.
 Aldus de *Telegraaf*. Wij gelooven, dat de ondes-
 kundigheid van den verslaggever hem hier en daar
 iets erg gek heeft laten zeggen, althans af en toe
 plaatsten wij een vraagteken. Intusschen schijnt
 dit wel te blijken, dat thans allereerst de staats-
 rechtelijke vraagstukken op den voorgrond komen
 te staan.

*) Wij vinden in deze opmerking aanleiding te wijzen op
 hetgeen over de nieuwe rechtspleging in de M. v. A. op het
 V. V. Begroting 1922 aan den Kolonialen Raad wordt mee-
 gedeeld door Gouverneur Helfrich, n.l. dat hij niet gaarne
 op het oogenblik een definitief oordeel (zou) willen geven
 omtrent de resultaten ten aanzien van de werking van de
 nieuwe rechtspleging in burgerlijke- en strafzaken. Daar-
 toe is de ervaring, daarmede opgedaan, te kort geweest. Het
 mag evenwel nu reeds worden gezegd, dat zij niet minder
 voldoet dan de oude." Dit laatste is al een heele schrale
 troost. Het geheel stemt echter overeen met hetgeen wij on-
 lang van deskundige zijde vernamen, dat men nog geen
 oordeel durft uit te spreken over de vraag of de nieuwe
 rechtspleging voldoet.

Van Vreemde Koloniën en Verre Landen.

Malaise in de Fransche Antillen.
 Waar niet? kan men vragen. Elke streek brengt op hare
 beurt 'tbericht der aantasting door de wereldcrisis. De
Board of trade journal komt ons dit nu melden van de
 Fransche Antillen. Leiden zij al onder de daling van de
 koffie- en cacao-prijzen, de slechte kansen aan rum en
 suiker geboden bezorgen de voornaamste moeilijkheden.
 Na den oorlog is meer rum vervaardigd dan gevraagd
 werd. De hoop om hiervoor koopers te vinden bleef ijdel.
 De Fransche regering stelde een verbruiksbelasting van
 10 fr. op de liter, hetgeen de afname nog sterk deed ver-
 minderen.
 Dit zou reeds een slag hebben gebracht aan een op normale
 tijden berekende industrie, maar tijdens den oorlog werd de
 vraag naar rum zoo opgedreven, dat in Frankrijk tot 900
 fr. per H.L. betaald is. De distilleerderijen kwamen als padde-
 stoelen uit den grond; er werden groote sommen geld in
 gestoken en voor geleend. Deze nijverheid stort nu ineens
 en slaapt tal van daarbij rechtstreeks of middellijk geïnteres-
 seerde zaken mee. Dit gevoegd bij de andere zoeven ver-
 melde oorzaken, heeft de geldcirculatie op de eilanden bijna
 geheel doen ophouden; de handel, de uitvoer, de invoer lig-
 gen vrijwel stil. De koers van de franc is zeer laag.

De recruiteering in de Fransche koloniën.
 Het rapport onlangs door een officieele commissie uitge-
 bracht over de recruiteering van inboorlingen uit de koloniën
 voor 't leger in Frankrijk geeft o.a. het aantal aan van de
 tijdens den oorlog uit de Fransche overzeesche gewesten
 ontvangen hulp aan mannen.
 Dit heeft 535.000 soldaten en 310.000 arbeiders bedragen.
 Van de eersten waren 181.000 Senegaleezen, 196.000 Algerij-
 nen, 50.000 Tunisiërs, 50.000 Indochineezers, 52.000 Malga-
 ches (Madagascar), 4000 Somalis en 2000 Indiërs.
 Deze cijfers en verhoudingen worden tot grondslag geno-
 men voor de recruiteering van 't leger dat Frankrijk nog
 steeds op de been houdt.

Kinine aanplant in de Philipplijnen.
 De Directeur van het „Philippine bureau of science" heeft
 als zijn oordeel uitgesproken, dat groote uitgestrektheden

J. M. van KEMPEN & ZONEN
 Ken. Ned. Fabriek van Gouden en Zilveren Werken.
 VOORSCHOTEN.

FILIALEN te Weltevreden, Rijkswijk 17; 198
 s-Gravenhage, Pisat 2; Rotterdam, Hoofdstoeg 26;
 Utrecht, Coorstraat 32; Middelburg, Lange Delft 138.

op de eilanden Luzon en Mindanao geschikt zijn voor den
 kinine-aanplant. Tot nu toe heeft men er slechts een klein
 plantage, te Baguio, die onder het „Bureau of forestry"
 staat; zij heeft uitstekende resultaten opgeleverd. De over-
 eenkomst met de toestanden waaronder Britsch-Indië 10
 pCt. en Java ongeveer 90 pCt. van de wereldbehoefte lever-
 ren, wettigen, volgens hem, ook de voor de Philipplijnen uit-
 gesproken goede verwachtingen.

't Weer vrijlaten van de suiker der Fransche koloniën.
 Bij decreeten van 14 October '20 en 1 Februari '21 was de
 uitvoer van suiker uit de Fransche koloniën verboden, voor
 elke andere bestemming dan Frankrijk zelf of zijne koloniën.
 Om Frankrijk een voldoende toevloed van suiker te ver-
 zekeren was het invoeren ervan uit vreemde landen boyco-
 dien vrij gelaten. Frankrijk voerde zooveel vreemde suiker
 in, dat de koloniën er geen voldoende afzetgebied vonden
 voor hare productie; zij werden het kind der rekening.
 Hierin is nu voorzien. Een decreet van 9 Juli heeft den
 uitvoerhandel voor suiker uit de koloniën weer vrijgesteld.

De nationalisten in Egypte.
 Zaghloel pacha, leider der nationalisten in Egypte, sprak
 de volgende verklaring uit aan den agent van Reuter in Cairo.
 De regering heeft in toenemende mate hare macht ge-
 bruikt om de vrijheid te onderdrukken. Zij heeft prins As-
 Hassan verbannen, waarschijnlijk omdat hij in meerdere
 vergaderingen, die zich tegen 't tegenwoordige ministerie
 zijn politiek uitgesproken hebben, heeft gepresideerd. De
 regering heeft andere personen in de gevangenis gezet son-
 der nauwkeurig aangegeven gronden.
 Het dagblad „Nizam" is geschorst; daarin werden vaak de
 inzichten der Egyptische delegatie weergegeven, maar voor
 de schorsing is een ander onredelijk voorwendsel aange-
 voerd.

De „Nizam" heeft den sultan nooit aangevallen; dit zou
 ook niet overeenkomstig de beginselen van de Egyptische
 delegatie zijn, die haar eerbied voor den sultan meermalen
 heeft uitgesproken en de soevereiniteit in zijne handen wil
 laten blijven.
 De regering heeft zich met dezen maatregel zelfs niet
 tevreden gesteld; zij heeft de andere dagbladen doen weten
 dat zij de berichten van de delegatie niet behooren te pu-
 bliceeren.
 De krijgswet drukt al zeer streng, maar de manier waarop
 zij nu wordt toegepast kan slechts tot slechte resultaten
 leiden. Op deze wijze moet de afgrond, die Egypte van
 Groot-Brittannië scheidt, nog verbreed worden, zoodat de
 kans op een overeenkomst vrijwel onmogelijk wordt ge-
 maakt.

Ellende van de kleine veehouders in Algerië.
 Bij de opening van de zitting van de *Conseil supérieur*
 l'Algérie hield de gouverneur-generaal, de heer Abel, een
 rede, die in menig opzicht belangwekkend was, doch waarin
 ons vooral trof wat hij heeft gezegd over het zuidelijk ge-
 deelte van zijn gebied.
 De heerschende ellende heeft zich vooral doen voelen in
 de streek van Laghouat, Djelfa en Geryville. Er zijn stam-
 men, die heil hebben gezocht in een uitwijken naar 't noor-
 den, daar zijn de toestanden, hoewel minder ongunstig, toch
 geenszins zoo dat er terrein en voedsel voor nieuw be-
 komende beschikbaar is. De uitwijkenden hebben er dan ook
 slechts verergering van gebrek gebracht en gevonden. Vooral
 de wintertijd in de hogere streken is hun noodlottig ge-
 worden.
 In Laghouat, Djelfa en Geryville zullen wij, zeide de
 G. G., moeten zorgen voor het herstellen der kleine kuddes,
 die het bezit der middenklassen vormden en die door de
 langdurige droogte geheel verdwenen zijn. Wordt deze bron-
 van bestaan niet hersteld, dan vervallen allen in pauper-
 risme.

Om hen te redden, is een financieele regeling ont-
 worpen. Waar 't verlies van den schapenstapel 30 pCt. over-
 treft, zullen de Hulpverenigingen aan de gezinshoofden,
 die voldoende zedelijke waarborgen aanbieden, bedragen
 voorschieten, noodig voor 't aanschaffen van een fokke-
 doende geacht om in een tijdperk van 3 à 5 jaren de kudde
 op de sterkte te brengen, die in 't onderhoud van een ge-
 kan voorzien. Voor Larba en Said Oba is ook de aankoop
 van kameelen toegestaan. De aldus voorgeschoten bedragen
 zullen terugbetaald worden, nadat de kudden hiertoe talrijk
 genoeg zullen zijn geworden.
 De Hulpverenigingen zelf hebben echter geen geld meer.
 Van hare kassen is in de laatste jaren zooveel gevergd,
 dat zij meerendeels zelf hulpbehoevend zijn. De regering
 moet daarom steun verlenen, om, door bemiddeling van
 die verenigingen, welke 't beste op de hoogte zijn van de
 werkelijke behoeften, welke de plaatselijke omstandigheden
 en de menschen kennen, voorschotten te geven.
 Op deze wijze acht de G. G. redding mogelijk van de anders
 tot groote ellende veroordeelde herdersbevolking, die, in af-
 wachting van 't doorwerken van de voorgestelde maatregelen

WISBRUN & LIFFMANN
 Veenestraat 35-37 - Tel. 2593 - Den Haag

DAMES MODEARTIKELEN.
 ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
 ALLE SOORTEN GARNEERINGEN, ENZ.

BALARTIKELEN.

Bevelen ons beleeft
aan voor levering
van alle soorten
Brandstoffen

N.V. Brandstoffenhandel v.h. F. BREURE & ZON

Telefoon H. 1880 en H. 3331

Waldeck Pymontkade 88 - Den Haag

Stookt onze
1^e soort
Turfbriketten

Rechter ook met andere middelen in 't leven gehouden
worden. Het welslagen van het plan, tot herstel van
schapenstapel, is natuurlijk ook afhankelijk van de
omstandigheden, maar na twee zomers van ongekende
droogte, meent men voor Zuid-Algerië nu weer eens op betere
tijden te mogen rekenen.

Mededeelingen.

**Van het Dagelijksch Bestuur der Vereeniging:
WERKKRACHTEN TEN BEHOEVE DER
KOLONIËN.**

Oost- en West-Indische werkgevers hier te lande
worden uitgenoodigd om, wanneer in de vervulling
van betrekkingen moet worden voorzien, hiervan
mededeeling te doen aan het Informatiebureau der
Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den
Haag.

**Van het Informatie-Bureau:
(Heulstraat 17, Den Haag).**

**UITZENDING VOOR DEN NEDERLANDSCH-INDISCHEN
STAATSDIENST.**

Voor de na te noemen betrekkingen bij 's lands dienst in
Nederlandsch Oost-Indië, waarin moet worden voorzien door
uitzending vanwege het Departement van Koloniën, bestaat
de uitzending tot mededinging:

- 1. Ambtenaar bij de rechterlijke macht (Doctoren in de rechts-
wetenschap, die geslaagd zijn in het examen bedoeld bij art.
2de lid, der Hooger-onderwijswet).
- 2. Ambtenaar bij den bureaudienst (Doctoren in de rechts-
wetenschap).
- 3. Commies-redacteur bij de departementen van algemeen be-
heer of bij de algemeene secretarie.
- 4. Leraar in de plant- en dierkunde.
- 5. Leraaren in de Nederlandsche taal.
- 6. Leraaren in het Duitsch.
- 7. Leraaren in het Fransch.
- 8. Leraaren in de wis- en natuurkunde.
- 9. Leraaren in het teekenen (akte Me en g).
- 10. Leraaren in de Staatswetenschappen.
- 11. Leraaren in de scheikunde, alien volledig bevoegd.
- 12. Civiel- of bouwkundige ingenieurs bij het middelb. techn.
onderwijs.
- 13. Werktuigkundige ingenieurs bij het middelb. techn. on-
derwijs.
- 14. Pensionneerde genie-officieren als leraaren in de bouw-
kundige vakken bij het middelbaar technisch onderwijs.
- 15. Leraar met K¹ bevoegdheid.
- 16. Gouvernementsarts bij den burgerlijken geneeskundigen
dienst (voor vasten of tijdelijken dienst).
- 17. Tijdelijk gouvernements-arts bij den dienst der pestbestrij-
ding.
- 18. Vrouwelijk gouvernements-arts bij den burgerlijken genees-
kundigen dienst (schoolarts).
- 19. Psychiater bij het krankzinnigenwezen.
- 20. Apothekersbedienden (ongehuwd).
- 21. Analysten.
- 22. Verpleegster 1ste klasse bij den burgerlijken geneeskun-
digen dienst.
- 23. Verpleegster 1ste klasse bij het krankzinnigenwezen.
- 24. Verpleegster 1ste klasse voor de militaire hospitalen.
- 25. Verpleger voor de militaire hospitalen.
- 26. Meesters bij den burgerlijken veeartsenijkundigen dienst.
- 27. Candidaat-notaris bij de Wees- en Boedekamers.
- 28. Waterbouwkundig ingenieur voor Waterkracht en Electri-
citeit.
- 29. Electrotechnisch ingenieur voor Waterkracht en Electri-
citeit.
- 30. Werktuigkundig ingenieur voor het baggerwezen.
- 31. Civiel-ingenieur die zich gespecialiseerd heeft op het ge-
bied van riolering en waterzuivering.
- 32. Vakkundige die zich gespecialiseerd heeft op het gebied
van riolering en waterzuivering.
- 33. Civiel-ingenieur bij den waterstaat en 's lands burgerlijke
openbare werken.
- 34. Opzichter bij den waterstaat en 's lands burgerlijke open-
bare werken.
- 35. Opzichter voor de landsgebouwen.
- 36. Teekenaar bij den waterstaat en 's lands burgerlijke open-
bare werken.
- 37. Scheepsbouwkundig teekenaar.
- 38. Scheepmaker bij het marine-etablissement te Soerabaya.
- 39. Bouwkundig opzichter bij den dienst der zoutregie.
- 40. Ingenieur bij 's lands mijndiensten.
- 41. Bij den dienst der Staatsspoorwegen:
42. Civiel-ingenieur,

Werktuigkundig ingenieur,
Gegradueerde ambtenaren,
Opzichter werkplaats voor afd. rijtuigbouw, smederij, in-
strumentmakerij, voertuiglichterij, draaijerij,
Opzichter voor opnamen, aanleg en weg en werken.
Bij den dienst der Staatsspoorwegen (in tijdelijken dienst):
Beheerder van groote stations,
Onderbeheerder van groote stations,
Treindienstleider,
Machnisten,
Technicus voor electro-zwakstroom.
Scheikundig ingenieur ten behoeve van 's lands mijndien-
sten.

Scheepsbouwkundig ingenieur bij het marine-etablissement
te Soerabaya.

Bij den post-, telegraaf- en telefoondienst:
Electro-technisch ingenieur,
Electro-technisch ambtenaar 1ste klasse,
Electro-technisch ambtenaar 2de klasse,
Adsp.-electro-technisch ambtenaar,
Telegraafopzichters 1ste en 2de klasse,
Telefoonopzichters 1ste en 2de klasse,
Radio-technisch ambtenaar 2de klasse,
Adspirant-radio-technisch ambtenaar,
Radio-telegrafisten.
Onderwijzer bij het openbaar lager onderwijs.
Onderwijzer met de hoofdkate en lagere akte wiskunde
voor het meer uitgebreid lager onderwijs.
Onderwijzer bij het landbouwonderwijs.
Gouvernements-accountant (Kort dienstverband).
Politieopziener 2de klasse bij de algemeene politie.
Adspirant politieopziener bij de algemeene politie.
3de officieren bij de Gouvernements-marine in Neder-
landsch-Indië.

Zij, die voor uitzending tot een dezer betrekkingen in Ne-
derlandsch Oost-Indië in aanmerking wenschen te komen,
kunnen zich tot het verkrijgen van inlichtingen wenden tot
de 9de Afdeling B van het Ministerie van Koloniën.

**OPROEPING VAN DRIE PSYCHIATERS VOOR HET KRANK-
ZINNIGENWEZEN IN NEDERLANDSCH-INDIË.**

Voor den dienst in Nederlandsch-Indië kunnen worden
uitgezonden drie psychiaters, ten einde daar te lande te
worden benoemd tot gouvernementsarts bij den burgerlijken
geneeskundigen dienst (krankzinnigenwezen).

Aan de betrekking is eene bezoldiging verbonden van
f 500 per maand, met vijf verhoogingen van f 100 per maand
telkens na drie jaren dienst.

Boven de bezoldiging wordt, zoolang de desbetreffende
bepalingen niet worden veranderd, een duurtetoeslag ver-
leerd van ten minste f 140 's maands.

Aan de uitzending uit Nederland wordt verbonden:
a. overtocht naar Nederlandsch-Indië voor landsrekening
in de eerste klasse, e.q. ook voor het wettig gezin;

b. eene tegemoetkoming in de uitrustingskosten ten be-
drage van f 5000;

c. indien de uit te zenden psychiaters gehuwd zijn, uit-
keering van het bedrag van eene maand ambtsbezoldiging,
als tegemoetkoming in de door hen verschuldigde huwelijks-
contributie aan het Weduwen- en Weezenfonds voor bur-
gerlijke ambtenaren in Nederlandsch-Indië;

d. eene voorloopige bezoldiging van f 250 's maands, in-
gaande met den dag van inscheeping naar Nederlandsch-Indië
en voortdurende totdat daar te lande de ambtsbezoldiging
ingaat.

Uitzending heeft niet plaats dan nadat uit een vanwege
het Departement van Koloniën in te stellen geneeskundig
onderzoek is gebleken van lichamelijke geschiktheid voor
den Indischen dienst.

De bezoldiging is onderworpen aan eene korting van 2 ten
honderd ten behoeve van de burgerlijke pensioenen en van
5 ten honderd voor de gewone bijdrage aan het Weduwen-
en Weezenfonds, voor burgerlijke ambtenaren in Neder-
landsch-Indië. Bovendien is bij eerste indienstreding te
voldoen, ten behoeve van laatstgenoemd fonds, door gehuw-
den 2 maanden en door ongehewden 1 maand bezoldiging
en wel in eens of, met bijberekening van rente ad 5 ten hon-
derd 's jaars, in 36 gelijke maandelijksche termijnen. Bij hu-
welijk 1 maand bezoldiging, te voldoen op de wijze als zoo
even aangegeven. Bij bevordering door gehuwden tweemaal
het bedrag der verhooging van eene maand, door ongehuw-
den éénmaal.

De bijdragen wegens huwelijk worden verhoogd met een
percentage, afhankelijk van de leeftijden van man en vrouw.
Ook ten opzichte van de bepalingen omtrent verlof enz.,
staat de psychiater gelijk met de overige burgerlijke lands-
dienaren in Nederlandsch-Indië.

De uit te zenden psychiaters zijn verplicht de in verband
met hunne uitzending voor den Indischen dienst aan hen of

**DRUKKERIJ
TEN HAGEN**

Nobelstraat 20 .: Den Haag
Telef. Interc. 474 en 475

*Beleeft aanbeveling voor
de levering van alle voorkomende
Drukwerken als:*

AANDEELEN	KANTOORBOEKEN
ADRESKAARTEN	KWITANTIËN
ADVIESKAARTEN	LABELS
BALBOEKJES	MAANBLADEN
BESTEKKEN	MEMORANDUMS
BILJETTEN	MENU'S
BORDERELLEN	NOTA'S
BRIEFKAARTEN	OBLIGATIËN
BRIEFPAPIER	PROGRAMMA'S
BROCHURES	PRIJSCOURANTEN
CATALOGI	RECLAMEKAARTEN
CIRCULAIRES	REGISTERS
CONTRACTEN	REGLEMENTEN
CONVOCATIES	REKENINGEN
DIPLOMA'S	SERVETTEN
DISSERTATIES	STATUTEN
EFFECTEN	STROOIBILJETTEN
ENVELOPPEN	TABELLEN
ETALAGEKAARTEN	TEKSTBOEKJES
ETIQUETTES	TIJDSCHRIFTEN
FACTUREN	VAKBLADEN
FORMULIEREN	WEEKBLADEN
INTEEKENLIJSTEN	WERKSTATEN
INPAKPAPIER	WISSELS
JAARVERSLAGEN	ENZ. ENZ. ENZ.

**SPECIALE INRICHTING VOOR
GOED OPENLIGGENDE
KANTOORBOEKEN**

LENSVELT NICOLA

Den Haag Holland

*Beschuit en Roggebrood
voor export.*

SCHRIFTELIJKE KNIPCURSUS

Door een geroutineerd Coupeur, met meer dan 20-jarige praktijk,
leerling van de wereldberoemde „Professeur de Coupe” A.
Lange (te Brussel) worden systematisch schriftelijke lessen
gegeven (ook naar Indië) ter bekwaaming in het geven van
een chique coupe aan Uw Dames- of Heeren- en Kinderkleding.
Erlis 13 lessen f 12.-, per geheele cursus slechts f 45.- (bij
vooruitbetaling).
Vraagt uitgebreide prospectus aan INSTITUUT VOOR SCHRIFTE-
LIJKE LESSEN, Kapelsstraat 3, APELDOORN.
Na gunstig afgelegd examen wordt prachtig diploma uitgereikt.

G. J. R. VAN DER GAAG & ZOON
GROENMARKT 27
TELEPHOON No. 2512

Helfveranciers.

□ □ **DROGERIEN** □ □ **CHEMICALIËN** □ □
 □ **DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN-** □
 □ **EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS** □ □

Instituut „VAN WIJNGAARDEN“
 Neutrale School voor M.U.L.O. Jongens en Meisjes.
 2de Schuijftstraat 332 (Duinoord), Den Haag. 188

Afd. A (6 leerjaren) opleid. H.B.S., Lyceum en Gymnasium
 Afd. B (3 leerjaren voor leerlingen boven 12 jaar). Op-
 leiding voor verschillende examens.
 Schoolgeld f 60.— tot f 100.— per jaar. 188
 Kleine klassen, ruime lokalen, Centr. verwarming, Electr. verlichting.

P. J. VEELO & Z^{NEN}
DEN HAAG
 Lange Houtstraat 15^B :: Tel. H. 6655

„WONING“
INRICHTING 158

Behangerij **Stoffeerderij**

UITGAVE van de N.V. Boekdrukkerij v.h. Firma
T. C. B. TEN HAGEN en alle Boekhandelaren
 verkrijgbaar:

De Indische
Rijsttafel.

Recepten van een Indisch Kokki.

BEWERKT VOOR HOLLAND
 DOOR
FRANÇOIS BLOM,
 Schrijver van „De Moderne Kookkunst“
3DE DRUK.

Prijs: ingenaaid . . . f 0.75

OLYMPIA THEATER 73
 Prins Hendrikplein 3 - Tel. H. 9521

Programma van 5 tot 12 Aug.
HET VREESELIJKE LITTEKEN
 Sensationeel Wild-West Drama in 5 acten.

Journal. **In Syrië.**
 Actueel. **Natuur-Opname.**

Kinderachtig.
 Zeer leuke Comedie in 2 acten.
Fatty in 't Water.
 Dolle Klucht in 2 acten.

Dinsdag niet rooken. Tel. M. 814.

ZENDT, na lezing, dit blad aan een Uwer kennissen
 die nog geen lid is van „Oost en West“.

Ask your tailor for
a Richmond Raincoat

te hunnen behoeve dan wel ten behoeve van hun gezin van
 landswege voldane gelden wegens tegemoetkoming in de
 kosten van uitrusting, tegemoetkoming in de aan het Wedu-
 wen- en Weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren in Ne-
 derlandsch-Indië te betalen huwelijksbijdrage, overtocht
 naar Nederlandsch-Indië, zoomede alle andere aan hen ter
 zake voormeld middellijk of onmiddellijk van landswege
 toegelegde gelden (met uitzondering van genoten bezoldiging
 en hetgeen daarmede is gelijk te stellen), onverwijld in
 's lands kas terug te storten, ingeval zij niet binnen den hun
 aan te wijzen termijn naar Nederlandsch-Indië vertrekken,
 de reis derwaarts moedwillig afbreken of om andere reden-
 nen dan welbewezen ziels- of lichaamsgebreken, buiten eigen
 toedoen ontstaan (ter beoordeeling van de Regeering), de
 werkzaamheden, waarvoor zij worden uitgezonden, niet aan-
 vaarden, dan wel binnen 8 jaren na hunne aankomst in
 Nederlandsch-Indië uit 's lands dienst worden ontslagen.

Zij, die voor uitzending in aanmerking wenschen te kom-
 men, moeten zich vóór 1 September 1920 bij verzoekschrift,
 dat aan het Departement van Koloniën moet worden ge-
 richt, aanmelden bij de 9de afdeling, onderafdeling B,
 van dat Departement, onder overlegging van:

a. hun diploma;
 b. eene beschrijving van opleiding en levensloop.

In het verzoekschrift moeten de plaats en de datum van
 geboorte worden vermeld.

(Nederlandsche Staatscourant van
 25 Juli 1921, No. 142).

Van de West-Indische Kamer te Amsterdam:
STUDIÉREIS VAN DEN HEER GONGGRIJP
IN VENEZUELA.

De heer J. W. Gonggrijp, O.-I. Beheershoutvester,
 gedetacheerd in Suriname, heeft eene studiereis on-
 dernomen door een deel van Venezuela, waar-
 omtrent het verslag is opgenomen in bulletin 43 van
 het Departement van Landbouw te Paramaribo.

Uit het voorbericht blijkt, dat het verminderen
 der bolletrieboomen deed uitzien naar een ander
 boschproduct, dat afzonderlijk of gelijktijdig met
 balata zou kunnen worden gewonnen. De aandacht
 werd gevestigd op chicle, grondstof voor de in de
 Ver. Staten veel gebruikte kauwgom.

Tevens is de aandacht gewijd aan de balata-
 exploitatie in Venezuela en de toestand van de Sa-
 vanna's in het Orinocogebied om de Surinaamsche
 grasvlakten in de binnenlanden dienstbaar te maken
 voor de veeteelt.

Het interessante verslag ligt voor belanghebben-
 den kosteloos ter inzage bij het secretariaat der
 W.-I. Kamer, Oudebrugsteeg 16, Amsterdam.

Mutaties van 27 Juli tot 3 Aug. 1921.

- Nieuwe Leden.**
- L. Molenaar, Den Haag, J. v. Oldenbarneveldtlaan 22, f 10.
  - J. H. de Laat de Kanter, Vendumeester, Cheribon, f 12.
  - F. Was, Administrateur IJsfabriek, Solo, f 12.
  - R. R. H. Delmaar, Handelaar, Solo, f 12.
  - P. Tromp, Haarlem, Tetterodestraat 48, f 5.
  - J. M. Bijlo, Onderwijzer Muloschool, Tondano, Res. Me-
 nado, f 5.
  - H. F. Harders, Commies Belastingen, Solo, f 5.
  - M. J. Priems, Onderwijzer Muloschool, Tondano, Res. Me-
 nado, f 5.

- Contributieverhooging.**
- R. G. W. Farret Jentink, Luitenant Inf., Solo, van f 5
 op f 10.
- Afschrijven.**
- F. Hoogerwerff, Soerabaya.
  - H. R. W. Hamel, Machinist Zoutverpakking, Krampon,
 eiland Madoera.
  - W. A. Beck, Oud-Dir. Officier v. Gez., Weltevreden.

CONSERVEN - TIELEMAN & DROS
LEIDEN - HOLLAND

Blikgroenten
Visch, Vleeschwaren
Soepen, Pickles, Jams

Leveranciers aan het Departement van Koloniën, Oorlog,
 Marine en aan de voornaamste Stoomvaartlijnen.

Adresveranderingen.

- H. C. F. Vermandel, van: Den Haag, van Blankenburg-
 straat 67, naar: Indramajoe (Java), p/a. Notaris Ch. L. Ver-
 mandel, f 5.
- Th. P. C. van Dooren, Arts, van: Den Haag, Sweelme-
 plein 38, naar: Soestdijk, f 5.
- Mevr. A. W. Mulder ten Have, Haarlem, van: Drecht
 naar: Verspronckweg 68.
- S. J. W. van Buuren, Amsterdam, van: Singel 262 naar:
 Koninginneweg 97.
- J. A. Schrickling, Schrijver Dep. v. Oorlog, van: Voo-
 burg, Koninginnelaan 48, naar: Leidschendam, Veenestraat
 64 (afd. Den Haag).
- P. van Duyn, Inspecteur L. Onderwijs O.-I., Den Haag
 Duncleerstraat, van: No. 17 naar: No. 12.
- C. J. Feith, Oud-Resident, van: Soerabaya, Balastraat 30
 naar: Rotterdam, Rochussenstraat 263a, p/a. van Reij-
 Snoeck, f 5.
- Donair. Jhr. J. C. L. von Schmidt auf Altenstadt, van: Nij-
 megen, Korte Burchtstraat 25 naar: Vlaardingen, Pieter
 rel Drossaartstraat 238, f 2.50.
- A. Peperzak, Onderwijzer Muloschool, van: Solo naar:
 Nijmegen, Barbarossastraat 105, f 5.
- J. H. Boschman, Chemiker, van: Kediri Djengkol Kalas
 naar: Loemadjang, s.f. Djatiroto.
- G. Bousquet, Opzichter B.O.W., van: Oelch Ieue (Atjeh
 Ond.) naar: Weltevreden, Kemajoran.
- Mr. G. Feenstra, Substituut-Officier van Justitie, van:
 Makassar naar: Weltevreden, Raad van Justitie.
- P. K. de Klerk, Onderwijzer, van: Dep. van Onderwijs
 Eeredienst, Weltevreden, naar: Menado.
- A. P. H. van der Beek, Den Haag, van: Willem de Zwijger-
 laan 126 naar: Statenlaan 36.
- F. de Bakker, Kapitein Mil. Adm., Bandoeng, van: Oost-
 Einde binnen 13 naar: Sumbawastraat 14.
- Financieel Nieuws- en Uittolingsblad, van: Den Haag
 Noordeinde 144, naar: Amsterdam, Rokin 95 (Abon-
 nement), f 5.
- A. van Metering, Oud-Ass.-Resident, van: Oosterwijk, per-
 sion Boschoord (tijdelijk adres) terug naar: Den Haag, Vri-
 vienstraat 42.
- J. Blok, Controleur B.B., van: Sawahloentoe (O.-I.) naar:
 Den Haag, Copernicusstraat 250, p/a. Mevr. Caspari, f 5.
- B. A. Dijkman, Administrateur s.f. Tjoekir, van: Utrecht
 Catherijnesingel 40, naar: Soest, Soesterbergsche straat
 L. J. (niet R. J.) Rens, Arts, van: Paramaribo naar:
 's-Hertogenbosch, Koningsweg 91, f 5.
- J. G. van Vlaardingen, Civ. Ir., Leiden, van: Rijn-
 Schiekade 83 naar: Hoogewoerd 71, f 5.

Ingevuld toe te zenden aan den Secr.-Peningmeester
 Heulstraat 17, Den Haag.

De Ondergeteekende wenscht Lid te worden
 der Vereeniging „Oost en West“, op een contributie
 van f ..... 's jaars (leden f 5.— 's jaars
 minimum aan wie wekelijks het Weekblad gratis
 wordt toegezonden; Begunstigers f 1.— minimum
 als uiting van sympathie met het streven).

Naam en Voorletters: .....

Beroep of Betrekking: .....

Adres: ....., den ..... 1921.

Handteekening.

N. LOEB - DEN HAAG
NOORDEINDE 109-111

KLEEDING EN MEUBILEERING
OP TERMIJNBETALING

Fabriek van INDISCHE UITRUSTINGEN

Eigen Kofferfabriek

G. KERNER & Co.

BATAVIA DEN HAAG SOERABAJA
Stationsweg 78 - Tel. H. 1038

Alle goederen worden onder garantie geleverd.
Eventuele vergissingen worden aan onze filialen in Indië kosteloos hersteld.

N.V. HOOGWERFF, CHABOT & VISSER'S WIJNHANDEL

Hoofdkantoor: ROTTERDAM, Jufferstraat 21c - Tel. 1155

Filiaal: 'S-GRAVENHAGE
Noordwal 4, Tel. 2481

Filiaal: ARNHEM
Eusebius, singel 1a, Tel. 195

Vereeniging „OOST en WEST”.

HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 's-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. Jongelieden. Ouders of Voogden van alle landaarden in Oost- en West-Indië, die gratis hulp wenschen voor het zoeken van kamers of kosthuizen, voor afhalen van boord, voor toezicht op de studie, voor beheer van gelden, enz. ten behoeve van hun kinderen of pupillen, kunnen zich — onder opgave van de noodige gegevens — wenden tot het Bureau der Gedelegeerden der Studie-Commissie. Adres: Prins Mauritsplein 23, Den Haag.

INFORMATIE-BUREAU ten behoeve van personen, die een werkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstrekkende op elk gebied aan personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 17, 's-Gravenhage, Telef. H. 4519, Bureau-uren 10—12 v.m. en 2.30—4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichtingen zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.

BURO VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins Mauritsplein 23, Den Haag. Gelegenheid voor Studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië tot logeeren, Koffiedrinken en dineeren, tegen zeer billijke tarieven. Aanvragen te richten aan den heer J. C. HIETINK, Directeur.

BURO VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggaban”, van Boetselaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Nederlandsch-Indiërs een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indische bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetrekking willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. Scheveningen No. 248.

* * Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17 en de Firma MARTINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. 1. Een boekje over onze Oost-voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk) Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- 2. Onze Oost. II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- b. Onze West Tweede druk bestaande uit:
  - 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
  - 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
- c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkring en Vooruitzichten.
  - I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (2de, geheel omgewerkte druk met 8 foto's.) Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
  - II. De Geëmployeerde bij de Javasniker-Industrie. (2de verbeterde druk.) Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
  - III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk.) Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
  - IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk.) Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
  - V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
  - VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
  - VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
  - IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (2de verb. druk.) Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
  - X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegraaf- en Telefoondienst in Nederl.-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
  - XI. De Geëmpl. bij de Rubber-(caoutch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-Indië. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- d. Emancipatie-Toespraak door TH. A. C. COMVALIUS. Prijs: 1 ex. f 0.25, porto f 0.04.
- e. „Ontwaakt”. Ter nagedachtenis aan CORN. W. BLIND, door TH. A. C. COMVALIUS te Paramaribo. Prijs: f 1.50.

B. Beleefd verzoek bij bestelling het kostende vooraf per postwissel toe te zenden aan het INFORMATIE-BUREAU, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.

Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Hoofdvertegenwoordiger der Vereeniging in Ned.-Indië, den Heer A. J. GOOSZEN, Solo, residentie Soerakarta, Java.

Afdeling 'S-GRAVENHAGE.

Aan het Bureau Laan van Meerdervoort 187, zijn van 10—12 en van 2—4 uur (uitgezonderd Zaterdags- en Zondags) inlichtingen te bekomen omtrent de volgende personen die werk zoeken voor:

- Muziek- en Zanglessen.
- Teeken- en Schilderlessen.
- Lessen in Moderne Talen.
- Fransche-, Duitsche-, Engelsche- en Italiaansche Conversatielessen.
- Opleiding admittie examen H.B.S. en Gymnasium.
- Schrijf-, Type- en Vertaalwerk.
- Lessen in Machineschrijven en Stenografie.
- Dame als Hoofd — of Hulp in de huishouding.
- Kinderjuffrouw in Indië.
- Indische Massage en Manicure, uitsluitend voor Dames en Kinderen.
- Zweedsche gymnastiek, Heilgymnastiek, enz., uitsluitend voor Dames en Kinderen.

Deze inlichtingen zijn ook te verkrijgen op schriftelijke aanvraag bij den Secretaris der Commissie voor hulp aan werkzoekenden, den heer J. A. SOETENS, Buijs Ballotstraat 15.

Aan bovengenoemd adres zijn ook inlichtingen te bekomen omtrent Families, die zich belasten met de opvoeding van kinderen, omtrent Hotels, Pensions, Inrichting, Medische Hulp, Onderwijs, enz.

OPGAVE van Leden der Vereeniging „Oost en West”, die zich beschikbaar stellen voor het geven van privaattlessen in Indische talen, Staats- en Strafrecht.

- A. H. J. G. WALBEEHM, Witte Rozenstraat 54, Leiden. — Javaansch. — Maleisch.
  - Mr. E. RIJKE, Witte Singel 46, Leiden. — Staatsinstellingen van Ned. O.- en W.-Indië. — N.-I. Strafrecht. — N.-I. Strafvordering. — Madoereesch. — Javaansch. — Maleisch.
  - S. TAGOR, Inl. Vecarts, Korte Jansstraat 19, Utrecht. — Maleisch. — Battaksch.
  - J. J. F. SCHREUEL, Gepens. Assist.-Resid., Vogelkersstraat 1, Den Haag. — Maleische taal- en letterk.
  - A. H. JANSEN, Hamerstraat 25, Bussum. — Maleisch (gramatica, correspondentie, spreken); geeft les te: Bussum, Naarden, Weesp, Amsterdam, Hilversum, Baarn, Laren en 's-Graveland.
  - H. J. VERMEER, 1e v. d. Boschstraat 91, Den Haag. — De Maleische omgangstaal voor de praktijk.
- LEDEN, die in deze opgave opgenomen wenschen te worden, kunnen zich opgeven aan den Secretaris der Vereeniging, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.

COMPLETE MEUBILEERING BEHANGERIJ

Centraal Meubelmagazijn

= „DUINOORD” =

Reinkenstraat 25 DEN HAAG Tel. H. 2624

STOFFEERDERIJ

MEUBELMAKERIJ

De Haagsche Broodfabriek

„Cheario”

Fabriek en Kantoor:
Bilderdijkstraat 139
LUXEBROOD- EN BESCHUITFABRIEK
met speciale afdeling
BANKETBAKKERIJ.

De Haagsche Broodfabriek heeft in ALLE deelen van de stad EIGEN WINKELS.

Zij staat sedert 1909 voortdurend onder contrôle van het Station voor Maalderij en Bakkerij te Wageningen.

VLEUGELS, PIANO'S KUNSTSPELPIANO'S — ORGELS —

REPARATIE - STEMMEN - RUILEN

Speciale Inrichting voor het gereedmaken voor de TROPEN.

GOOSEN & SWAGERMAN
DEN HAAG

BOEKHORSTSTRAAT 149 - TEL. H 2051

Leverancier van H. M. de Koningin.

Maison de Bonneterie

Leverancier van H. M. de Koningin.

DEN HAAG, Buitenhof-Groenmarkt.

AMSTERDAM, Kalverstraat-Rokin

Grootst gesorteerde Magazijnen van Elegante Dames- en Kinderconfectie.

Wereldmerk IBACH.

L. C. JACOBI

's-GRAVENHAGE SOERABAYA

Regentesselaan 123, Tel. H. 1403

Wendt U voor

**Koop, Huurkoop, Verhuur
Inruilen, Repareeren, Stemmen
Transport**

tot bovenstaande in Nederland en Buitenland het
meest bekende adres.

GROOTSTE voorraad, BESTE merken.

J. P. C. NICOLAÏ & ZONN

HOF-KLEEDERMAKERS

Kanaalstraat 2 Telef. H. 3146

's-GRAVENHAGE

Hof-, Rijks- en Gemeentelieferanciers

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.

Geregelde mail-, passagiers- en
vrachtgoederendienst

tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen
Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en
Australië.

Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij
de Directiën te Amsterdam en te Batavia.

Ned. Stoomvaart-Maatschappij „OCEAAN”

Directie: Prins Hendrikkade 145, AMSTERDAM

**Holland-Nederlandsch-Indië
Vice-Versa**

Agenten: MEYER & Co's SCHEEPVAART-MAATSCHAPPIJ
AMSTERDAM-ROTTERDAM.

Zeebaboe's en Jongens

beschikbaar.

Te bevragen in „PERSINGGAHAN”

Advies-Bureau en Tehuis voor Ned. Ind. Bedienden
v. Boetzelaerlaan 2 - Tel. Sch. 248

HAAGSCHE MANUFACTUURHANDEL

voorheen VAN HOUTEN & Co.

Oudste en Soliedste Adres Oppericht Anno 1781

Groote Markt 4 DEN HAAG, Tel. 1974 Laan 2-4

Manufacturen
Witte Goederen
Karpetten
Loopers
Ledikanten

Bedden
Dekens
Matrassen
Vitrages
Gordijnen

Groote sorteering Slaapkamer-Ameublementen

A. SCHRÖDER & Co.

Groenmarkt.

BAD

costuums
mutsen
mantels
mullen
handdoeken
lakens
matten

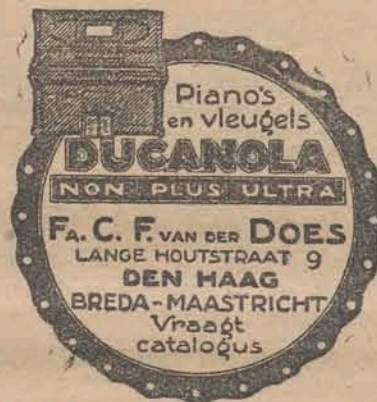
WANNEER GIJ

Dames- of Heeren-Kleding wilt laten
Oppersen, Repareeren, Keeren, Moder-
niseeren, Vermaken, opnieuw Voeren,
onzichtbaar Stoppen, kortom wat gij
maar wilt, ga dan naar

Kleermakerij „UNICUM”

Anna Paulownastraat 30a, Tel. 4947
DEN HAAG

De prijs wordt steeds VOORUIT bepaald.

Modemagazijnen

van Bommel

Vlamingstraat 8-10
Prins Hendrikstraat 98-106

Zeer groote sorteering in

KOUSEN

P. B. VAN MOORSEL & Co

Kerkplein 11-12, naast het Hoofdpostkantoor.
Torenstraat 5-9 - Telefoon 2898 - Den Haag

Goedkoopst adres voor het meubi-
leeren en stoffeeren van woningen

Holland-Canada Hypotheekbank

's-Gravenhage - Winnipeg

Directie: Mr. J. D. P. TEN BOSCH te 's-Gravenhage; J. G. COSTER te Winnipeg.

Drukkerij ten Hagen

levert tegen billijken prijs drukwerk,
dat aan bijzondere eischen voldoet.